PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК II ЛЮТИЙ — 1961 — FEBRUARY Ч. 2

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

ПРОМІНЬ

Рік II
Ч. 2

ЛЮТИЙ, 1961

Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колеґія

Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді	$3.50
Поза Канадою	4.00
Поодиноке число	.40

Передплату виплати на адресу:

PROMIN
203 Union Bldg.
Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

PROMIN

FEBRUARY, 1961

Vol. II
No. 2

Monthly Publication

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
203 Union Bldg.,
Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee
Natalka Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$3.50
Subscription in other countries	4.00
Single copy	.40

Address:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: фото Лесі Українки.

ЗМІСТ

Молодь про Лесю Українку 1
Леся Українка — Поет під час облоги 2
Канадійські жінки в сенаті і парляменті 3
Лариса Мурович — У день героїв 4
Ольга Войценко — Слідами піонерів 5
Лариса Мурович — Своєрідна нива 7
Микола Олійник — Лесине товариство 8
Протопресв. Ф. Кульчинський — Про релігійно-моральне виховання дітей 11
Євген Юзвишин — Як дивиться наша свідома молодь 13
Стефанія Пауш — Визначні жінки України 14
Галина Мельник — Жіночий хор 16
Лідія Лугова — Др. Любов Русова 17
А. Лазарович і О. Бойчук — Пров. з'їзд 18
Марія Т. Ілюк — Враження з колядування 20
Olenka Negrych — Lesia Ukrainka's credos 21
Claudia — Education in — the home — the church — and the school 22
Кампанія контест 24
Ольга Бойчук — Свято відзначення членок 26
Н. Забіла — Ясоччин садок 27
Л. Воронькова — Як Оленка розбила дзеркало 27
Для наших господинь 28
Річні звіти відділів 29
С. Сенишин — Українська вишивка 33

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК II ЛЮТИЙ, 1961 Ч. 2

МОЛОДЬ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

У 90-ЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ ПОЕТКИ

Перегортаємо пожовклі сторінки журнала "Шляхи", орган українського студентсва у Львові. Рік 1914-ий.

Як же давно це діялося. Наша пам'ять ледве сягає до них, або й зовсім. А то ж було рік по смерті Лесі Українки. Українські студентки у Львові улаштували перший вечір присв'ячений пам'яті поетеси.

Розсуньмо злегка завісу десятиліть і хай голос тодішньої молоді долине до нас. Варто почути їх думку і серце сповнене великої любови до поетки. Бо як дуже часто ми горді на сучасні досягнення, а забуваємо, що дорога, якою проходить ґенерація, — це будування моста в майбутнє, — це закріплений шлях, по якім мають ступати майбутні покоління. І слухаймо, слухаймо того голосу, що випливав з надрів душі молодого покоління, яке захопилось великими ідеалами великої поетки:

⁂

"Бажала дати прийдешнім поколінням божеську пісню. А пісня створила б країну, в якій об'єдналась би поезія з життям, з красою його й вартістю його.

Шлях, який доводилось їй протинати крізь нетри і хащі найгустіші, шлях, по якому вона ступала й вказала мету майбутньому творцеві.

Дала вона тривку основу під майбутні духові здобутки і зложила багатий дар у стіп своєму народові.

В нашій душі дзвенить безвпину свіжо урваний акорд її пісні. Ми чуємо, що мелодія її не скінчена, що в ній горить заворожений вогонь до дальшої музики — чуємо..., а рівночасно стає важко, коли починаємо собі усвідомляти, що струни порвалися. . ., що скрипка замовкла. Дотеперішній порив, настрій і почуття тієї розспіваної душі-скрипки замкнулися в форму слова, думки й велять себе там шукати всім тим, які за ним тижать. . .

Мелодія тієї душі — ця вища божеська пісня, яка бичує, ріже, вбиває, підносить у нас життя, несе нас у сферу краси.

Пісня ця, позбавлена нинішнього, або близького завтрішнього характеру вчинила те, що співця її, незабутню Лесю стрічала така сама доля в життю, яку вона дала своєму Антеєві, божому співцеві в Коринті.

Життя має свою "логіку": для співців далеко йдучої, вищої пісні; для співців, яких пісня несла з собою незломну пламенну віру в героїв, а духовим паралітикам сердешну погорду...

Лесина пісня, зроджена самотою сильної духом жінки може бути для української жінки грімким голосом боєвого дзвона у визвольних змаганнях.

Духова позолота для тієї, яка в житті своєму заєдно шукала за сильною духом людиною. Будь одиницею духово сильною, будеш громадянином, станеш достойною громадянкою, якій уже само почуття сили дасть право говорити: "убий мене та я не здамся", дасть право "contra spem spera".

І саме, сильна індивідуальність, свідома своєї сили та мети, яка несла б культ духової свободи в душі, а не тільки на кволих устах.

Індивідуальність, яка уміла б на тлі духової спадщини плекати національний героїзм й яка ставала б співтворцем національної духової культури — отже етнічний ідеал, до якого повинно стреміти майбутнє покоління!"

⁂

Оце є голос української молоді, яка обожнювала поетку сорок сім років тому.

Це була та молодь, що виростала на Шевченковім "Кобзарі", на Лесі Українки поезії, на Франковім "Мойсеєві" та взагалі на рідній літературі.

"А на сторожі поставлю слово" — каже поет. На сторожі нашого життя. "Слово, як меч двусічний". Воно веде нас вперед, воно, як світло серед широкого простору просвічує нам дорогу, воно осуджує безідейність, слабодухість, байдужість до справ і питань нашого народу.

Хай і в нашім житті буде воно світочем, будівничим тривалого моста між сучасним і майбутнім.

Леся Українка

Поет під час облоги

У місті панує велика тривога.
Туманом окутала вража облога,
І голод грозиться страшною рукою,
Від шпигів ворожих немає спокою.
Збирається в місті за радою рада,
Та згоди немає, панує розрада,
Змагання, непевність і крик: зрада! зрада!
Мов тяжка хвороба, так час там пливе,
Та місто не вмерло, воно ще живе.

Он в церкву ідуть молодята до шлюбу,
Он мати колише дитиноньку любу.
„Ходімо, — говорить дружина дружині, —
З'єднаємо руки і долю свою!
Як згинуть прийдеться в останній годині
Побачу край себе дружину мою”.

“Спи, — мати співає, — моє немовлятко,
Урожене в люту годину дитятко!
Не будеш ти лиха і голоду знати,
Поки ще на світі живе твоя мати”.

Іде на стрівання хороший вояк
Віта його мила щаслива.
“Чого зажурився, мій любий козак?”
Питає дівчина вродлива.

“Прощатись, кохана, прийшов я з тобою
От зараз піду з товариством до бою,
Не сила терпіти лихої напасти,
Волю я в широкому полі пропасти,
Ніж тута, немов у тюрмі погибати!
Тебе тільки, зіронько, жаль покидати...”
Вона подає йому стрільбу грімку,
Чіпляє сама ясну шаблю важку,
Цілує і пестить і щастя бажає,
І мов на музики на бій виряжає,
“Хай наша зоря, тебе милий, веде!”
І милий на смерть без вагання іде.

А онде нещасний коханець край брами
У розпачі голову стиснув руками:
“Найгірша для мене ця люта година!
Не любить мене чарівниця-дівчина!
Подвійний мій розпач, подвійний мій жаль, —
Моя нерозважна печаль!. . .”

Он пісня з високого муру лунає.
По мурах одважний співець похожає.
Поет не боїться від ворога смерти,
Бо вільная пісня не може умерти.
Тож він з ворогами і з лихом жартує.

І вірші мов легкії стріли гартує,
І кидає пісню в широкий простір;
Скрізь чутно її, на майдані і в полі.
Юрба перейма тую пісню, мов хор.
Все бачить співець у широкім роздолі —
І неба, і море, красу світову,
І людям співає він пісню нову.

Усе відбивається в пісні, як в морі,
Рожевая зоря й червоная кров,
І темна ненависть, і ясна любов,
І пломінь пожару, і місяць, і зорі.
Та пісня, як море, і стогне й рида,
І барвами грає,
І скелі зриває,
Як чиста, прозора вода.

Всі слухають пісню: нещасний коханець,
Щасливая пара, і мати, й дитина,
Співа тую пісню дружині дружина, —
Те знає і тішиться музин обранець.

Бо вдень, серед люду, поети мов діти,
Їм милі тріумфи, і лаври і квіти,
І вабить їм очі великая слава,
Якої не дасть перемога кривава, —
В надії на неї терновий вінець
Прийма молоденький співець.

Ось день проминув, зник і вечір погожий,
Ніч криє і місто, і табір ворожий,
І дивляться любо небеснії очі,
Поснули усі до спочинку охочі,
Здрімалася навіть обачна сторожа;
Скрізь тихо. . . Міцна чарівниченька Божа, —
Кориться їй все під кінець;
Але не кориться співець.
Ті промені горді, ясні, золотії,
В ньому розбудили і речі, і мрії,
Їх стримати-груди тісні!

І прудко, мов іскри з багаття вогнисті,
Мов хвилі гірського потока сріблисті,
Летять голоснії пісні.
І ллються, і ллються без примусу вільно,
Недбалі про славу й вінки,
Високо під ясні зірки.
І линуть з північними вітрами спільно.

Бренить у них радість, лунає і горе,
Шумить у них спогадів, мрій ціле море,
Навколо них розпач хаосом чорніє,
Над ними веселки надій променіє.
Не знає поет, чи хто слуха його
Не стримує серця і співу свого,
Співа серенаду ясній своїй зірці
Та ночі, та музі своїй винозірці,
Що з ним була в кожній порі...
І будить на мурах обачну сторожу,
Заснуть не дає до зорі.

КАНАДІЙСЬКІ ЖІНКИ В СЕНАТІ І ПАРЛЯМЕНТІ

Канада може таки бути горда за своїх жінок, які активно заангажовані у різних ділянках життя, а зокрема в суспільно-громадськім.

В політичнім житті країни, канадійські жінки йдуть певним і рішучим кроком вперед та раз-у-раз здобувають нові позиції. Ось в місяці листопаді, 1960 року до сенату була знову назначена одна з канадійських визначних жінок, пані **Г. С. Кворт** з Квебеку.

І так із 102 сенаторських місць, 7 з них займають жінки, що засідають в "Червоній Палаті" в Оттаві.

Сенаторка Кворт відома зі своєї активности в різних суспільних ділянках канадійського життя — насамперед вона була нагороджена членством Британійської Імперії за свою працю під час війни. До свого назначення на сенаторку, вона очолювала Жіноче Прогресивно-Консервативне Товариство Канади, й як голова тієї партії на провінцію Квебек. Займала вона також позицію уповноваженого у молодечій організації Ґирл Ґайд в окрузі. Та найбільшим з її досягнень було назначення її в делеґації до Об'єднаних Націй, де вона засідала в комісії, яка розслідує становище жінки в різних країнах.

Пані Кворт відвідала була Вінніпеґ у квітні 1960 року, а в 1959 році, вона промовляла на річній конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради у Весаґомін, Ман. Пані Г. Кворт має вже подружені діти та має онуків.

Другою недавно назначеною сенаторкою є пані **Олив Ирвін** з **Вінніпеґу.** Вона була другою з ряду сенаторкою, яку назначила до сенату консервативна партія.

Першою з жінок, що назначила на сенаторку консервативна партія була дост. **Іва Кембал Фалліс,** яка була покликана до сенату 1935 р.

Сенаторка Олив Ирвин представляє жінок трьох степових провінцій. Вона має за собою багато заслуг в екзекутиві прогресивно-консервативної партії на льокальних, провінціяльних і домініяльних площинах.

До свого одруження, сенаторка Ирвин була учителькою по професії. Відзначалась вона у праці для Червоного Хреста у двох світових війнах та в різних інших добродійних організаціях, є членом З'єдиненої Церкви, Канадійського Жіночого Клюбу. Має вона одного сина, який живе в Едмонтоні.

Однак першою сенаторкою в Канаді є **Карін Вилсон,** яка була назначена до сенату ліберальним урядом 1930 року.

Сенаторка Г. С. Кворт,
Фото „Вінніпеґ Трібюн".

Сенаторка Вилсон є почесною головою Національної Федерації Ліберальних Жінок, а також почесною головою Оттава Велфейр Бюро (суспільна опіка), віце-президентом Вікторіян Орден оф Норсес та має титул "Дейм оф Ґрейс".

По професії сенаторка Вилсон є адвокат. Вона була делеґаткою Канади на Четверті Загальні Збори Об'єднаних Націй в 1950 році. А Франція відзначила її титулом Лицаря Леґіону Пошани. Вона є членом Зонта Клюбу і належить до Презбетаріянської Церкви. Вона є також матір'ю 8 дітей.

Сенаторка **Маріяна Б. Джодіон** з Монтреалу відзначилася активністю в добродійних, соціяльних і політичних організаціях. Вона є членом багатьох французьких товариств в Монтреалі. Була головою Товариства для глухих і німих і через 25 років працювала там добровільно, добровільно працювала в Раді Воєнних Цін і Торгівлі. Є вона членом на ціле життя в Національній Федерації Жінок Лібералів, є основоположницею та почесною головою Лоріє

Карін Вилсон—перша жінка в канадійському сенаті.

Клюбу. До сенату була назначена 1953 року. Належить до Католицької Церкви і є матір'ю 4 дітей.

В 1955 році до сенату була також назначена **Флоренс Елсі Інмен** з Монтаґю, Принс Едвардс Айленд. Вона також через довгі роки працювала в жіночих гуртках, а також і в Кенедіен Клаб, в АйОДІ, в Товаристві Жінок Лібералів, в Канадійськім Леґіоні, в шпиталевих та харитативних організаціях і екзекутивах, є членом Червоного Хреста, Товариства Істориків та інших організацій. Належить до Англіканської Церкви і є матір'ю 4 синів.

Перша жінка спікер. Коли сенаторка **Ненсі Годжис** з Вікторії була назначена бути спікером в провінціяльнім парляменті в Бритіш Колумбії в 1949 р., вона була першою жінкою спікером в провінціяльнім парляменті на цілий Британський Коммонвелт.

Пані Ненсі Годжис була головою Національної Федерації Ліберальних Жінок Канади "Бизнес і Професіонал Клюбу", Канадійського Жіночого Клюбу Вікторія. Була покликала до сенату 1953 роу і палежить до Англійської Церкви.

(Про жінок послів в канадійському парляменті буде в слідуючому числі).

Лариса Мурович

У ДЕНЬ ГЕРОЇВ

В день річниці дорогої
Не хилім стягів униз,
Бо пролита кров Героїв
Піднімає духа ввись.

Там далеко на могилах
Тих Героїв, Героїнь,
Все живе крилата сила
Всіх грядучих поколінь.

Чи знайдеться десь на світі
Злоба повені, вогнів,
Що змогла б цю кров пролиту
Змити, стерти із степів?

Сил таких нема й не буде,
Бо струмить джерло святе
Й ворогів даремні труди,
Джерла сила все росте.

До боїв нових, завзятих
Знову кличе його зов
І в ударі з супостатом
Розіллється в ріках кров.

До джерла цього підімо
Й ми, в мандрівці наших літ,
І Героїв прославімо,
Щоби знав про них весь світ.

Україно, рідний краю,
Хай ім'я Твоє дзвенить —
Кров Героїв здобуває
Тобі право вільно жить!

Коли твою дитину виховують чужі, то виховують її для себе. Кожний апостол єднає вірних для свого бога.

Зиндавеста

Кожна неповздержливість є початком самовбивства; це невидимий потік під домом, що скорше чи пізніше підмулить основу.

Блекі

Хто в усім знаходить тільки смішну сторону, той показує, що в нього слабенька душа, бо смішне завжди лежить на самім верху.

Арістотель

Поступай за дня так, щоб вночі твій сон був спокійний, а в молодости жий так, щоб твоя старість була спокійна.

Індійська приповідка

Ольга Войценко

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ МАНІТОБИ

До ювілею українського поселення в Канаді 1891-1961

Був морозний, але на диво безвітряний ранок в половині місяця грудня. Земля, кущі, дерева й все довкілля було легко притрушене свіжо-білими сніжинками. Місто було ще півсонне, коли ми вибиралися з нього в нашу вже традиційну перед-різдвяну прогульку. Дорога наша вела через фармерські оселі в ліси далеко на північ від міста над озеро Вінніпеґ, в сторону Ґімлі — Рівертону — Бівер Кріку. Наша ціль, як і попередніми роками, була — Різдвяна ялинка.

Перед вечером ми верталися додому автом навантаженим ялинками “для всіх”. Цілоденна прогулька, хоч приємно утомила нас, за те, ми були відсвіжені чистим повітрям, бродінням лісовими стежками й проходом по льоду озера до Пташиного острова. А мільярди снігових кристаликів, що променювали на нас ввесь день, як які дорогоцінні брилянти, осяяли нас своїм небесним блеском. І так “навантажені” реально (ялинками) а духово (враженнями дня) ми, вертаючись додому, повернули “по дорозі” до Сенді Бар Готелю в Рівертоні — домена Августина (“Ґаса”) Романюка й його дружини Емілії. Тут родина Романюків, не тільки огріла нас теплими словами привітань, але також підкріпила нас безчисленними горнятами смачної й запашної кави, канапками й різними печивами. При тім всім велися милі, сердечні, стимулюючі розмови, що звичайно якось плинно й легко проходять між людьми бувалими, досвідченими, а до того гуманними, повні ентузіязму й молодечого запалу.

Пана Романюка я стрічала коротко кілька років тому, коли він зайшов до канцелярії “Українського Голосу” в одній справі. Знала його також, як автора біографічних споминів п. н. “Мої піонірські пригоди в Канаді”, але це вперше я пізнала його й його дружину ближче й мала можливість на довшу розмову. Враження з зустрічі з цими справжніми піонерами околиць Ледвин — Рівертон в Манітобі було настільки сильне й глибоке, що я, повернувшись додому, рішила докладно простудіювати вищезгадану книжку Романюка. Щось мимоволі спонукувало мене пізнати ближче цих непересічних людей, збагнути обставини, серед яких їм приходилося жити й здобувати собі місце “під сонцем” і ознайомитися з добою, яка вже ніколи не повториться.

Цих кілька слів вступу хай служать за прелюдію до моїх завваг про згадану книжку Ав. Романюка.

⁂

Мемуарної літератури з канадійсько-українського життя ще в нас дуже мало. Якщо в нас є, то здебільша в формі артикулів в часописах, а окремими книжками видано не багато. Що такий стан є, заважують безперечно певні причини. Одна з дуже важливих причин є факт, що наше життя в цій країні, коли взяти його зісторчної перспективи, недавне, бо всього 70 років минає від приїзду перших наших поселенців. Крім цього це був період тяжкої й виснажливої праці. Вперед була проблема забезпечити вимоги самої екзистенції в зовсім новім незнанім світі, а дальше розбудови не тільки свого особистого життя, а розбудови країни взагалі, яка сама в тих ще недавних часах (особливо в західних провінціях, де наші люди переважно оселились) була ще цілиною в різних відтінках життя. Тому треба тільки радіти й вітати появу кожної праці, більшої, чи меншої, коли вона не тільки зображує певні моменти з життя перших поселенців, але й в тривалій формі закріплює неповторну добу піонерських днів.

І от, одна з таких праць, яка заслуговує на увагу, є праця А. Романюка п. н. “Мої піонірські пригоди в Канаді”, друкована в Вінніпезі в 1958 році стор. 228, як також та сама праця видана в англійському перекладі п. н. “Taking Roots in Canada”.

З приводу появи цієї праці можна навести народну приповідку: “Немає зла, щоб не вийшло на добре!”. Автор цих споминів згадує в своїй книжці, що якби не тяжка недуга в 1950-1951 р.р., яка прикувала його до ліжка на кілька місяців, то ледве, чи спомини були б написані. Життєвий вир з всіма його потребами й вимогами був би надалі обсорбував ввесь його час, увагу й енергію. Примушене лікування й довший відпочинок дав п. Романюкові багато часу на роздумування й пригадування свого минулого й заставило його все це передати на папір. Ось як він про це самий пише:

“Часто в тому часі я передумував своє пережите життя. . . в моїй голові почали мигати наче фільми в театрі ясні картини з моєї давної минувшини. Бачив я на хвилинку аж дуже ясно картинки з молодечого мого життя: картини нашого села в старім краю, сріблиста ріка серед гір, вкрита квітами гора обіч. На хвилинку ті картини зникали, а другі виринали. От вже бачив я себе в Канаді. Бачив, як наша перша хата в Канаді горіла, як я впав з подушкою на землю і в слабості качався разом з подушкою з горіючої хати. За тим бачив дуже виразно картини з свого пізнішого життя: то десь нібито я й товариші мої між індіянами, то десь нібито разом коло молотілки працюємо. То знов бачив я себе серед ривертонських лісів, як я скуповував шкіри. То бачив себе десь на брилі леду серед озера. . . І всі ті картини були страшенно ясні й виразні. І нараз я так дуже забажав всі ті картини з моєї минувшини описати. . . Я страшенно хотів описати те, що я пережив на своєму віку. . . Наче якась непереможна сила примушувала мене писати....”

А результатом цього появилася книжка, повна цікавих, потрясаючих епізодів з життя, які так займають й приковують читача, що годі відорватися від неї.

Автор починає свою книжку описом приїзду до Канади 11-ти літнім хлопцем з мамою, сестрою й братами до батька, який вже оселився на цілині (ніби фарма) в лісах околиці Ледвину в Манітобі. Хоч це вже місяць березень й в краю вони залишили за собою весну — тут зима. Їзда саньми з залізничної станції в Арборґ на місце поселення 13 миль. От, як автор змальовує цю картину:

> “Було дуже зимно. Віяв сильний вітер і замітав снігом. Так курило снігом, що світа Божого не було видно. . . Подекуди сани йшла в затоки, бо дорога не була рівна під снігом. Отак ми їхали на фарму до тата. І от нараз кажуть тато, що ми вже приїхали “додому”. Побачили ми тоді перед собою невеличку хату. Хата була пошита сіном. Входимо до хати — а мама в плач!. . . А ми, діти, і собі вибухнули плачем — так сумно нам стало. Бо куди ж було цій хатинці, переділеній на дві половинки, рівнятися з нашою гарною хатою у Старім Краю! Наша хата в Старім Краю була гарненько вибілена вапном. А ця хатинка мала темні стіни з дерева, а шпари поміж колодами з дерева були позатикані мохом... Стояли ми в хатинці на голій землі та плакали. . .”

Наслідком цієї довгої їзди в завірюсі була перестуда автора, його довга й тяжка хвороба без лікарського догляду й засобів. Він рятується з горючої хати, коли батьки були поза домом, а хатинка згоріла до тла.

Минають роки. . . при різних тяжких заробітках бо земля-цілина серед пралісів і мочарів, на яких поселилися наші піонери, не може дати плоду, щоб виживити сім’ю. Автор одружується з-замолоду з Емілією Лагодовською, з якою разом виростали ще в дитинстві. Автор детально описує спосіб життя поселенців тих часів у різних ділянках, як соціяльно-розвагового, побутового і т. д. А коли йде про його особисте життя, то перед нами виринають різні спроби “робити життя”, як торгівля, фризієрство, шкірництво, риболовство й ловецтво з його успіхами й невдачами. Та ці останні не заломлювали й не зневірювали автора, а навпаки вони родили в ньому нову енерґію до змагання з життям на іншому полі.

Як людина, що жила серед природи ввесь свій вік, він описує звіринний світ не тільки займаюче, але з великим зрозумінням, досвідом і жестом. Читач може багато навчитися про життя природи.

Мавши ближчі взаємини з ісляндцями, які переважно живуть в околиці Рівертону, він описує життя цієї етнічної ґрупи й спиняється на деяких видніших одиницях, як наприклад, на д-рові Томсонові. Він описує його дуже зворушливо, як лікара-гуманіста, який багато зробив для поселенців цієї околиці в обсягу своєї професії, як лікар, а пізніше, як посол до Манітобської леґіслятури.

Книжка насуває силу, силенну рефлексій. Читаючи її, переносимося в сферу тодішнього життя й переживаємо разом з автором всі його світла й тіні. З багатьох завваг, які насуваються я хотіла б відмітити такі: велику гуманність автора, його доброту в підході й трактуванні людей, та ролю, яку відрограла в його житті його дружина. Щодо першого, то сильветка Романюка відкривається перед нами як сильветка справжнього гуманіста, охочого помогти другим у біді, чи порадою, чи ділом. Навчений злиднями свого піонерського життя, він добре розуміє й відчуває прикре положення інших. Гін до самозбереження, до розбудови екзистенції, прекрасно зрівноважені в нього намаганням бути людиною, допомагати іншим, так, як самому собі. Це тим цінніше, що автор живе в добі й в довкіллі, де основним мотивом життя було забезпечення матеріяльної бази для чисто фізичного існування. І коли він не затрачує свого ідеалістичного наставлення до життя, гуманітарного підходу до людей, то це додатньо свідчить про його характер, про те; що він “ціла” людина. Тимто цілком зрозумілими й природними є слова, якими він кінчає книжку:

> “Коли я мав успіх у життю, то тільки тому, що знаходжу задоволення в праці. Помагає мені й те, що я не шукаю в людях за їх хибами, але за тим, що в них є доброго”.

Дуже зворушливою є роля його дружини. Здавалося б, що вона ввесь час за кулісами, але вона грає велику ролю в його житті й його досягненнях, як жінка-помічниця, як мати-виховниця. Вона погеройськи видержує удари життя й стоїть завжди в моральній допомозі чоловікові. Завдяки їй розвивається й розбудовується родинне життя Романюків. Під її невидними опікунчими крилами виховується молоде покоління, вирощується нова сила для дальшої розбудови. Емілія справжня опікунка домашнього огнища і справжня життєва партнерка чоловіка. І коли Романюк дійшов до успіхів у своєму житті, то це у великій мірі заслуга також і його дружини, що так в успіхах і в невдачах лояльно стояла при його боці.

Книжка, як вже згадано, читається з великим зацікавленням від початку до кінця. Вона надається, як література для молодшого покоління, щоб воно пізнало тяжке життя своїх дідів і батьків в цій новій країні їхнього поселення. Нічого дивного, що її англійське видання було апробоване Департаментом Освіти, як допоміжна лектура для читання шкільної молоді в Манітобі.

Книжка А. Романюка є безперечно цінний вклад в історію українського поселення в Канаді, а рівночасно є тривалим внеском до загальної побутової історії Канади.

Лариса Мурович

СВОЄРІДНА НИВА

Нива моя так, як мати: тепла, лагідна й терпелива. Вона усміхається до мене навіть крізь сльози. Вона і вміє картати, а часом карати й тоді замість жнив я збираю осет.

Праці на полі багато, а я тут сам і бувають дні, що не даю ради. Мої руки порепані, мозолі потріскались, але хто не бачив долонь піонера?

Я не жаліюсь на свою долю, бо сам її вибрав; тут, серед пралісу, де гомін вічности оживлює природу, я вкопався у землю й почав творити піонерські будні. Будні тверді, як ця земля, що від віків не знала плуга, а коріння дерев росло в безконечність.

Хто любить волю й працю, той любить і піонерські труднощі.

День за днем заглиблювались мої пальці в ядро цієї землі й зубами власними я витягав коріння. Я чистив землю, як рідну хату: свою хату, хоч побудовану на чужій землі й у самітності, що на неї немає ані слова, ані фарби, щоб її змалювати тим, що самітности не знали.

Тільки уявіть собі, що значить тужити за живим голосом людини, коли ви його довго, дуже довго не чули

Я знав, що десь там далеко є рідні люди, а може й оселі — але де їх шукати? Подумав раз — от, піти б їх відшукати, але в лісовій гущі розгубився. З трудом знайшов свою землянку. Тільки дим сирого ріща, що стелився смугою понад дерева сказав мені: тут твоя хата!

Але сьогодні весна.

Зима пішла в забуття й я дивлюсь на свою ниву — працю моїх рук. Вона дише снагою й я чую, як б'ється її серце.

Вона сьогодні як от та мати, що прагне збільшення сім'ї. В її лоні прозябають перші паростки пшениці. Я посіяв її в вірі, що осінь прийде з дарами.

Я посіяв, а в іншому місці посіяли інші, такі як я.

Ми сіємо безупину, бо така воля Її — Матері Землі. Тієї Землі, що лежить облогом там, а тут відроджується у насінні.

Це вона моїми руками сіє своє насіння, це вона своїм подихом оживлює його й творить мою ниву. Й тому моя нива не моя, а тільки Її нива.

Пройдуть літа й я кожного року ждатиму осени й збору. Але й тоді я буду знати, що збір не мій, але Її, бо я тільки її знаряддя, що оре, сіє й збирає для Неї.

Завтра вранці Вона закличе мене знову, щоб орати й сіяти. Орати й сіяти ще довго!

Повздержуйся від суперечки, бо переконати суперечкою дуже тяжко. Чим довше силуєшся вирвати чужі переконання, тим дальше вони вглиблюються. **Ювеналь**

Микола Олійник

ЛЕСИНЕ ТОВАРИСТВО

(З повісти "Леся")

Перші дні минули в клопотах. Леся допомагала матері порядкувати, бігала до крамниці, читала. Надходила пора віддавати дітей у гімназію, але Ользі Петрівні ніяк цього не хотілось робити, вона вважала, що сухі науки вб'ють у них всяку індивідуальність. Тому було вирішено, що Михайлик і Леся навчатимуться вдома, з репетитором; поки ж його не було — керувала навчанням мати.

Ольга Петрівна дістала підручники, виробила розпорядок дня, за яким малі кілька годин щодня віддавали науці.

Лесю більше цікавила література, мови й історія, захоплювало все героїчне. Якось почувши ім'я Жанни д'Аарк, вона весь вечір не давала матері спокою, аж поки та докладно не розповіла про подвиг тієї француженки.

Ольга Петрівна часто читала дітям про Пугачова, Степана Разіна, Устима Кармелюка. Про нього чула Леся багато — спогадами про народнього героя і про ті страшні для панів часи жила біднота.

Одного разу, під час ярмарку, що збирався недалеко їх квартири, на просторому горбкуватому майдані, Леся була випадково свідком такої події: сліпий, висушений літами кобзар, примостившись біля чийогось воза, наспівував жартівливих пісень. Навколо зібралося чимало цікавих — хто сидів на моріжку, а хто, зіпершись на ковіньку, попихкував люльку. Леся й собі протиснулась і стала біля старого. Низькорослий, в брудному полотняному одязі і в личаках хлопець-поводир сумно глянув на її чистеньке вбрання і перевів погляд на свій вилинялий під дощами і сонцем кашкетик, в якому лежало кілька мідяків.

Кобзар закінчив "Ой, що ж то за шум учинився", щось запитав у хлопця і звернувся до присутніх:

— А що, люди добрі, мо, старий перебендя одспівав своє, розносив голос по шинках та панських хоромах?... Чи чом не смієтесь? — він водив більмами своїх незрячих очей, ніби відшукував того, хто мав відповісти. —

— Гай-гай, та ви наче поніміли. Видно, одучили вас пани веселитися.

— Стривай, кобзарю, не кепкуй, — обізвався високий в засмальцьованім одязі ремісник, що стояв поруч Лесі. — Не те співаєш, от і мовчимо. Не до жартів. Тут угору не дають глянути, а ти про комарика. . .

Обличчя старого, що мало байдужо веселий вигляд, враз споважніло, на чолі поглибшали зморшки.

— Спасибі, чоловіче, за правду. Кажеш, лютують пани? Випустили маніфеста про волю, а чесний люд у ярмо запрягають. Погибелі на них немає. . .

— Знайдеться діду. Тягне вовк, потягнуть і вовка. Та так, що й дух з нього випре, — запевнив ремісник.

— А звісно, коли гуртом. . . громадою — загули навколо, пожвавішали селяни.

Кобзар знову поставив на коліна бандуру і звично забігав пальцями по струнах.

— За Сибіром сонце схо-одить,
Хлопці не зі-і-вайте:
Ви на ме-е-не, Кармелюка,
Всю наді-і-ю майте-е. . .

Всі замовкли. Леся намагалася вловити кожне слово, в її багатій уяві повстав нескоримий Кармелюк, що не раз міряв з кайданами на ногах шлях сибірський, дальний.

Пісня глибоко запала в серце. Всі слухали, в задумі схиливши голову. Ніхто й не помітив як до гурту підійшов жандарм. Він постояв з-заду, прислухаючись, а потім, збагнувши, кинув до кобзаря:

— Ану геть, лайдаче! Ти що тут верзеш! В холодну закортіло? — він взяв старого за плечі, сіпнув і грубо вилаявся.

— Божий я чоловік, хіба не бачиш? — обізвався старий. — Це мій хліб — нащо ж вириваєш? Хреста на тобі немає.

— Ну, ну, поговори мені! — гримнув жандарм. — Зараз же забирайся під три чорти. А ви чого роти пороззявляли? — визвірився до селян. Ті помалу почали розходитися.

Лесі стало шкода Кобзаря і хлопця, але як їм допомогти — не знала. Вона чомусь сподівалась, що чоловік, який стояв поруч з нею, неодмінно заступиться за них.Оглянулась, але того вже не було й близько.

Старий встав, перекинув бандуру за спину і почвалав, тримаючи поводиря за лікоть. Леся дивилася на його сутулу висохлу постать, і знову їй чулась пісня. "А чому жандарм гримав на нього?" спливало на думку. Пригнічена, неохоче пішла додому.

Ввечері Леся довго не могла спати. Батька саме не було — десь поїхав у справах, і вона, влаштувалась за його столиком, пригадувала деталі баченого, нерівним дитячим почерком вписувала пісню у свій заповітний зошит.

"Зібрав собі хлопців славних..." — виводила, роздумуючи над рядками. — А чого ж тепер ніхто їх не збере?"

Мати зайшла, попередила, що пора відпочивати — Михайлик і Ліля вже давно сплять.

— Матусю, — звернулася до неї Леся, — скажи мені: чого на світі не всі люди однакові? Є бідні й багаті. Хіба не можна всім гарно жити?

Ольга Петрівна кинула на доньку здивований погляд.

— А чому це тебе цікавить?

Леся розповіла про випадок на ярмарку, додала, що часто бачить у місті людей, які випрошують собі шматок хліба, ходять обірвані.

— То божі люди, доню, старці, каліки нещасні.

— А хіба інші — не божі? І зовсім не каліки. Тільки худющі... Та очі — страшні, блискучі. . .

Спантеличена простою дитячою логікою, Ольга Петрівна не знала, що сказати.

— Не треба зважати на них, Лесю, в житті чого не трапляється, — мовила зрештою. — А зараз — лягай спати.

Проте і в ліжку Леся не могла розлучитися зі своїми думками, лежала з широко розплющеними очима, втупивши погляд у темряву, що обзивалася за вікном сумним зідханням вітру і далеким незрозумілим нічним шарудінням.

". . . Надто вже багато тих старців, щоб на них не дивитися — думала. — Ходять, нікому непотрібні. . . мов привиди. А вони ж люди. . . Ні, щось мама від мене криє. . . Треба зібрати товариство. . . хлопців славних. . . Нічого, що всі малі. А Жанна д'Арк — чи ж набагато старша?"

Незабаром Леся мала невеличке товариство. Це були сусідські хлопчаки та дівчатка, переважно ровесники — якби скласти їхні літа, либонь століття вийшло б. Збиралися у дворі старого замку, що бовванів над містом своїми напівзруйнованими мурами. До нього було рукою подати — невеличкий проти собору майдан, де дітвора часто бавилася, за ним глибокий рів і місток, що вів прямісінько в замок. Вечорами, крадькома, виставивши сторожу, сходилися в одному з глухих закутків двору на раду. Ніхто з "великих" не мав сюди доступу, навіть не повинен був знати про товариство — таку зложили всі обітницю врочисту.

Правувала над усіма Леся. Вона обрала собі ім'я Жанна д'Арк, та виявилось, що ніхто з малечі його не знав і не міг як слід вимовити. Довелося затратити немало часу на розповідь про відважну француженку.

Оповідала Леся захоплююче. От як зберуться всі, сідала, тоненька, білолиця в замковій бійниці і розповідала. Призахідне сонце вінцем їй голівку червонить, ясні очиці блискавиці розсипають, а голосок бринить немов дзвіночок. Багато слів там чулося великих "братерство", "рівність", "воля", "рідний край". . .

Палкі промови змінював спів. Леся добре запам'ятала мотив "За Сибіром сонце сходить", розучила його й часто в надвечір'ї ця пісня, вириваючись крізь зубчасті стіни, котилася широким берегом аж ген за річку.

Захоплені піснями, не помічали, як довшала зубчаста тінь від замкового муру і небо у бійницях ставало темносинім. Розходилися малі тоді, коли сторожа подавала умовне гасло: "Гуси, додому, вовк за горою!" Все затихало вмить. Попід мурами потай пробиралися додому. Ніхто не озивався. Мовчки, ніби дорослі, стискали руки на прощання і розходилися, сповнені завзяттям.

Одного разу люди, що входили в замок привернули Лесину увагу. Було в них щось знайоме, раніше бачене. Надломлені сутулі постаті, важка хода. . . Як вона не придивилася! Це ж кобзар, той, що співав на ярмарку. Он і кобза за спиною. А другий меншенький, — то поводир. Старий іде, човгаючи стоптаними чобітьми по брукові, а той — нечутно, бо в личаках.

Леся мимоволі потягнулася за старцями. Назирці, скрадаючись у вечірніх сутінках, вона дійшла до найдальшої вежі і сховалася за виступом муру.

Сліпий відшукав патерицею камінь, сів, і перевівши подих, почав скидати з себе торби, бандуру. Поводир відразу зник у вежі. Незабаром він з'явився, розстелив на траві латане ряденце і почав збирати вечерю: дістав з торбини кілька огірків, пиріжок, розломив його і половину подав старому. Той мовчки став на коліна і, тримаючи їжу перед собою в пригорщах, якийсь час беззвучно молився на схід сонця. Потім сів, звичайно підібгавши під себе ноги, і почав обережно, щоб не розкришити, їсти.

Розмовляли вони мало. Та ось старий з'їв періжок і промовив:

— Може в нас яблучко знайдеться? Прокислити б душу не завадило.

Поводир заглянув у торбу, помацав у ній і відповів винувато:

— Нема. Було двійко, то я ще вдень з'їв.

— На здоров'я тобі. . . — і замовк. А за хвилинку: — Кепські наші з тобою діла, хлопче...

— Та чого ви, діду? Яблук і на ярмарку було мало.

— Отож я й кажу. . . Убожіють люди. Ні нам подати не мають, ні самим з'їсти.

— Візьміть огірочок солоний. Ви ж любите — запропонував хлопець.

— Не про те, я, голубе. Забіліють скоро сніги, завихрить у полі, а в тебе ні лейбечини, ні шапчини.

Поводир, не перестаючи жувати, байдуже оглянув своє вбоге вбрання і, ніби мова йшла про зовсім сторонню людину, сказав:

Якось буде. . . розживемося.

— Авжеж, як та сорока на лозі: Охо-хо, життя наше. . . Хоч сядь та плач, хоч стоячи кричи. — Кобзар, не згинаючись, потер долонями коліна, підвівся. — Ще деньок перебули -- хвалити Бога. Обмацуючи костуром дорогу, він почвалав до вежі:

Незабаром, захопивши торби і бандуру, там зник і хлопець.

Леся ніби зачарована стояла, не зводячи погляду з отвору, який тільки-но поглинув людей і знову чорнів хижо, зловісно, мов паща гігантського звіра. Здавалося — в цих руїнах і підземеллях ворушаться десятки знедолених, знівечених життям калік. Зараз вони тремтять від холоду і проклинають тих, хто позбавив їх домівки і примусив без куска хліба поневірятися по світі. Мине ніч, зі сходом сонця знову виповзуть вони зі своїх нір і, тремтячи від холоду, бродитимуть по вулицях, з сумною надією поглядаючи на прохожих.

Лесі раптом стало страшно, хотілося покликати когось на поміч, та острах сковував рухи і мову. Невидимі кажани шурхали над головою, від Стиру тягло холодом.

— Лесю, Лесю, — загукав хтось ледве чутно. — Де ти, Лесенько?

Михайлик, видно, чекав-чекав та й пішов шукати.

Присутність брата, хоч вона й не бачила його в темряві, заспокоїла Лесю. Обережно, щоб не спіткнутися, попрямувала до виходу, раз у раз здригаючись від холодних дотиків муру.

. . . Через кілька днів Ольга Петрівна виявила, що з вішалки, яка стояла в коридорі, зник старий піджак. Петро Антонович не одягав його вже давно, проте цікаво було довідатись, куди ж поділася річ. Стала розпитувати — ніхто нікомі не віддавав. Диво та й годі. Адже нікого з чужих у квартирі не було. Щоб це значило? Перешукала ще раз — в хліві, на горищі, але даремно.

— Справді загадка — сказав за вечерею Петро Антонович і запитливо глянув на дітей. Леся, яка сиділа напроти, не витримала того погляду, опустила вії, зашарілася і раптом, зірвалася з місця, кинулася до своєї кімнати.

Всі знизили плечима. Тільки Ліля, думаючи, що сестра з нею бавиться, кинула ляльку, підвелася з долівки і задріботіла слідом. Зразу ж вона повернулася засмучена.

—Єся. . . тям, — жебоніла, показуючи на кімнату, і терла кулачком свої стурбовані оченята.

Петро Антонович поспішив до дочки. Вона лежала на ліжку, уткнувшись лицем в подушки, і схлипувала. На лагідний дотик батькової руки обернулася.

— Даруй мені, таточку, — сказала благально. — Скоро зима, а вони. . . чуєш, татку? Вони замерзнути можуть! — припала до грудей, обвила тоненькими рученятками батькову шию. — Татусю рідненький!

—Стривай, донечко. Про кого ти, хто може замерзнути?

Підійшли вкрай здивовані Ольга Петрівна і Михайлик.

— Вони. . . божі люди. . . старці; — видавлювала слово за словом Леся. — Я бачила їх... там... у замчищі. І я взяла. — Вона затихла, зідхнула полегшено, ніби скинула з плечей важку ношу, запитливо глянула на присутніх іскристими від сліз очима.

Батьки мовчали. Петро Антонович гладив розгарячілу дончину голівку і думав, думав. . . Десь зовсім близько обізвався пугач. Від несподіваного “пугу” Леся здригнулася і знову благально глянула на батька.

— Не треба так хвилюватися, — заспокоїв той, голублячи дочку. — Вчинила ти вірно. —

Протопр. Ф. Кульчинський

ПРО РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

“Наші предки добре розуміли обов’язки батьків що до релігійного, національного й громадського виховання дітей”, читаємо ми в “Живім Слові” проф. І. Власовського. Ось, напр., з далекого XVI в. заховалось завіщання українця Василя Загоровського з Волині, який діставшись у татарську неволю й втративши надію на своє визволення, написав це завіщання, в якому й маєтком своїм розпорядився, але найбільшу журбу свою присвятив справі виховання дітей. Він поручив їх опіці своєї тітки й добрих знайомих, щоб його діти “в Божому страху доростали своїх літ, навчалися добрих звичаїв, щоб не помітували своїм українським письмом, українськими словами й обичаями чесними українськими, а найбільше своєю вірою, до якої їх Бог призвав і в ній сотворив їх для цього світу, щоб ніколи не опускали аж до смерти своєї набоженства в Церквах наших, щоб завжди молилися Богу, Спасителю нашому, кожного ближнього як самого себе любили”. Прадіди наші на тому стояли, що ніколи ніщо добре не виросте з тої дитини, яка виховується без Церкви, Бога; без догляду побожних батьків не виросте з такої дитини людина Царства Божого.

З огляду на таке високе й глибоке розуміння нашими предками ваги релігійного виховання дітей, — “наша стара українська патріярхальна родина, за словами І. Гончаренка, у загальному була глибоко релігійна, додержувалась своїх старожитніх звичаїв і традицій. Так виховували й дітей”.

Так було колись. З часом прийшли великі зміни, відбуваються вони й тепер на наших очах. Зміни там — на поневоленій нашій Батьківщині, під безпосередніми впливами воюючого комунізму й атеїзму, а на чужині під впливами цілком відмінних обставин життя українських поселенців на еміґрації.

Коли там уся система виховання наставлена на те, аби позбавити можливости батьків виховувати дітей і впливати на них й всіх засобів уживається для того, щоб засіяти в серця дітей зерна невірства, то тут, у вільному світі, батьки, маючи повну свободу й всі можливості, так мало дбають про виховання взагалі й зокрема про виховання релігійно-моральне, чому такі сумні об’яви й в нашім молодшім поколінні — моральне зіпсуття, релігійний індеферентизм. Тут на чужині так багато з нашої еміґрації відмовляються від Церкви, нації, пристосовуються до чужого життя, так що гублять усе своє, щоб стати повноцінними чужинцями. У цім велика вина й навіть злочин батьків перед Богом, нашою Рідною Церквою й нашою Батьківщиною. Бо ж ми прибули чи то до Бразилії чи то до іншого краю у вільному світі не для того, щоб стати бразилійцями, чи канадійцями, чи якимись іншими, а для того, щоб далі бути від московсько-совєтського “раю” й щоб не стати нам комуністами й безбожниками. Тут на чужині часто опановує нами комплекс меншевартости, так багато з нас соромляться, що належать не до пануючої нації, що належать до іншої Церкви.

Не соромитись нам треба, а треба бути гордими, що ми українці, бо маємо чим пишатись, і де б ми не були, мужньо ісповідувати свою Православну Віру і за свій обов’язок вважати — належати до Нашої Прадідної Української Православної Церкви.

У теперішні часи — з огляду на виразне матеріялізування загального людського життя, коли губимо скарби духа й стаємо “з’їдачами хліба”, — батьки дуже часто дбають головним

Петро Антонович пильно подивився на дружину і ще раз ствердив: — Справедливо.

Леся знову заплакала, вдячно обціловуючи батькове лице, але то вже були сльози радості, свідомості першої, хай незначної, за те щирої допомоги скривдженим. Потім вона підбігла до матері; що сиділа на краєчку ліжка, тримаючи Лілю, поцілувала її.

— От і гаразд, хорошенька моя, — сказала Ольга Петрівна, пригортаючи доньку. — Тільки ти більше так не роби. Коли що забажаєш — скажи мені, чи батькові.

—Авже ж, спитайся, попроси, — підтримав Петро Антонович. — Навіщо ж таємно?

— Така у нас обітниця.

— Обітниця? Та ж перед ким?

Леся зрозуміла, що сказала зайве, пробувала відмагатися, та було вже пізно: батьки вловили в її натяку значно більше, ніж вона сподівалася. Довелося розповісти про товариство, про місце, де вечорами збирались на раду.

чином про задоволення тільки фізичних потреб своїх дітей, аби вони були ситі, добре одягнені, щоб ходили до школи, але при цьому мало або й зовсім не цікавляться й забувають про душі їхніх дітей, не дбають про духовий їхній ріст. Дуже часто можна почути, що, мовляв, це все школа дасть дитині й цим заспокоюють себе.

Школа! Треба мати на увазі, коли йде мова про виховання дітей, школу тільки публичну, народню, або як у Бразилії її звуть, "ґрупо". Однак у цих школах даються дітям переважно знання тільки з ріжних наук, в програмах цих шкіл, за винятком шкіл приватних суто конфесійних, нема місця для навчання релігії й не звертають тут уваги на релігійно-моральне виховання дітей, не кладуться тут основи формування християнського характеру дитини. Тому зрозумілим є, що першими вчителями, першими виховниками дітей повинні бути батько й мати, родина; родинний дім є тим вогнищем, де творться здорова сприяюча атмосфера для релігійно-морального виховання дитини.

Один англійський професор педагог на відкритті одного університету сказав між іншим і такі знаменні слова: "В Англії загально говорять, що ми маємо тільки чотири найбільші університети, але то неправда. Ми маємо п'ять університетів і той п'ятий є найстарший, найліпший і найцінніший. Тим п'ятим університетом є наш рідний дім, де вчителями й виховниками є ніхто інший, тільки батько й мати".

Факти, спостереження з сучасної дійсности стверджують, як часто батьки не здають собі справи, несвідомі, або й не хочуть бути свідомими своїх завдань що до виховання своїх дітей й, зокрема, до виховання національного й релігійно-морального.

Релігійно-моральне виховання належить розуміти як поступове розкривання й удосконалювання в дітях і молоді тих якостей, що дають людині можливість здійснювати цілі, поставлені їй Богом. Необхідність і конечна потреба такого виховання вимагається наявністю в людській природі гріха, що не чужий і дитячій природі. Підтвердження цього ми знаходимо в наших щоденних обсерваціях, згідно з якими діти не завжди ангели й не завжди вони такі милі; вони часто бувають примхливі й брутальні не тільки по відношенню одне до одного, а також і до старших і своїх батьків.

Батьки скаржаться на дітей — сякі вони й такі, нечемні, не слухають батьків, старших, не рахуються з їхнім авторитетом. По-істині є так. Але вина тут найперше таки батьків, бо ж ці останні, не маючи сили й бажання змусити себе зайнятися, як належить, вихованням своїх дітей, аби мати "спокій" з ними, підладжуються під настрій своїх дітей, старших і менших, потурають їхнім забаганкам і примхам. Батьки не мають терпеливости, витривалости у провадженні своїх дітей, і такі далекі їм найголовніші оці засади, що вимагають педагогікою: режим, система, дисципліна й, що найголовніше, слухняність, що про неї славний Емануїл Кант так висловлюється: "В характері дитини на першому місці повинна бути слухняність".

Мало цікавляться батьки вихованням своїх дітей взагалі й зокрема не дбають про релігійно-моральне виховання. А належить знати й завжди пам'ятати, що тільки в релігійнім християнськім вихованні — правдива й повна радість життя. "Що може бути кращого, запитує о. Угорчак, як побожна релігійна дитина? Духовний капітал, що вона отримала з християнського дому, вкаже їй, як жити серед людського оточення, як боротись із злом і як перемагати всі труднощі й небезпеки, з якими зустрічає молоду людину грішний світ. Втримавшись на шляху Божої Правди, така молодь буде завжди цінною не тільки для самої родини, але для суспільства, держави й свого народу. Вона буде патріотом свого, а за Божі ідеали буде готовою жертвувати не тільки майном і працею, але й своїм життям. Таку велику силу виявляє дух Христовий, дух віри на молоді душі, чого можна осягнути тільки через релігійно-моральне виховання, що єдине формує християнський характер дитини".

Все лихо в тім, що так багато батьків виявляють повну байдужість до справ релігії, віри, і в такій же байдужості виростають і їхні діти. І які ж нещасні ті діти, що батьки не привели їх до Бога. З преси, з судових процесів ми довідуємось, що діти в старшому віці скаржаться на те, що не мали добрих батьків, які не дали їм того, що потрібне для чесного життя. Коли ж дітям не впоюються релігійно-моральні почування в їх малечих роках, з них виходять брутальні егоїсти, матеріялісти, недовірки, вони легко сходять на манівці й гинуть в бурхливих хвилях житейської суєти. Св. Іван Золотоустий так картав батьків свого часу: "Ваша недбалість є причиною, що Ваші діти є злі, бо від їхніх ранніх літ не призвичаювали до Страху Господнього й не вщеплювали віри в їхні серця".

(Докінчення в слідуючому числі)

ЯК ДИВИТЬСЯ НАША СВІДОМА МОЛОДЬ

(Промова Євгена Юзвишина на з'їзді Союзу у Вінніпегу)

Почуваюся до милого обов'язку зложити щиру подяку Союзові Українок Канади за грошевий дар, який я отримав у Манітобському університеті за написання ессеї про нашого найбільшого поета Тараса Шевченка. При цій нагоді хочу висловити мої скромні думки про наш український народ в Канаді.

Міністер праці Михайло Стар (Старчевський) дає заклик до нашої молоді, що нам треба вишколених будучих поколінь. Канада потребує різнородної науки. В Канаді є широкі простори і тільки вишколені люди можуть вести господарську систему держави.

Сьогодні ми є ті, до яких відносяться ті слова. Саме тепер для нас є той час, що ми можемо здобути освіту після нашого бажання і братися до праці на добро своє і на добро канадійського громадянства.

Коли ми поглянемо в історію українського народу, то побачимо, що наші батьки були сотки літ під окупацією Австрії, Росії, Польщі і Румунії. Наші батьки на своїх рідних землях не могли добитися вищого становища, бо кожний з окупантів старався тримати наш народ на низькому поземі в порівнянні з іншими цивілізованими народами.

І ми в Канаді є щасливі, що доля, чи недоля викинула наших батьків за море. І ми, їх діти, є щасливі, що наші батьки, хоч і з малим знанням науки, тяжко працюючи, відчували, що їхні діти здобудуть місце серед культурних народів, як інші люди.

Разом з наукою і знанням наших батьків, росла українська церква, росла українська школа, Народні Доми; росли діти, що сьогодні є учителями, професорами, докторами і на інших різнородних та відповідальних позиціях.

Однак факт є, що громадське життя в нас не дописує. Велике число українців стоїть поза організацією.

От хоч би взяти за приклад місцевість мого народження Ст. Боніфас. Місто Ст. Боніфас є індустріяльне. Замешкує в нім поверх дві тисячі українських родин, що пересічно буде становити около чотири тисячі осіб. З народніх установ то є: "Просвіта", Кооператива і Український Народній Дім. До цих трьох організацій належить около дві сотні родин — отже поділім так: до "Просвіти" — 30 родин, до Національного Дому — 30 родин, до Кооперативи — 140 родин. Це дасть виказ, що один відсоток нашого населення працює на народньому полі. А подібних місцевостей по нашій просторій Канаді є багато. Де шукати нам розв'язки? Яких способів вживати, щоб зацікавити українською справою тих, які стоять поза українськими організаціями?

Можна б таке, наприклад, сказати, що ти Євгене, мешкаєш на Ст. Боніфас, то будуй там СУМК. Але то не так. Ми мусимо зв'язати, так званий, провід. Такий провід насилає передових членів з іншої місцевости до Ст. Боніфас, а Ст. Боніфас висилає своїх до іншої місцевости, щоб організувати СУМК-івців, щоб збирати молодь, інформувати її про організацію, про її значення для нас молодших.

Я вірю, що між молоддю таким способом можна було б витворити більше зацікавлення, виробити відповідний веселий настрій, бо молодь любить радість і веселість. А з молоддю ми могли б будувати та розвивати культурну працю на добро Канади й України.

Але крім організацій для молоді дуже важливу ролю відограє школа і середовище, де молодь сходиться зі своїми ровесниками. Пригадайте собі, коли ви, маючи 6 років життя, вперше відчиняли двері школи. Це ж ніколи незабутній день. Нас усіх учили так, як учителі знали, і ми навчилися початково: числити, писати, ґеографії, дещо з історії і господарства і т. п. Але велика різниця, коли відчиняємо двері до університету. Тут уже панує інший дух, щось таке, що трудно пояснити. Але як казав мій дідусь, що періжки не ростуть на вербі, тільки в школі, і все, що живе на світі, мусить працювати.

Вищої школи української мови, яка б обіймала всі галузі української науки потрібна і нам. Великий поступ зроблено вже в стараннях, щоб українська мова була уведена в державних школах в Манітобі. Це підносить значення нашої мови в очах українських дітей, які дуже часто її не доцінюють. Але нам потрібні й вищі українські школи, як Колеґія Св. Андрея та українські інститути, в яких вже виховалися тисячі нашої молодої інтеліґенції і розійшовшись по широкому світі сповняють слова Т. Шевченка:

"Не вмре, не загине,
Слава України".

ВИЗНАЧНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ

(Промова пані Стефанії Пауш, голови Союзу Українок Канади, передана почерез радіостанцію CKUA, в Едмонтоні на українській програмі).

В українському дохристиянському світі, жіноцтво користувалось всіма правами нарівні з чоловіками. Коли умирав голова родини, то його функції виконувала мати родини, і в розподілі майна, жінки чи дівчата мали ту саму частину майна, що й сини. Хоча в Україні, в порівнянні з західними народами в дохристиянському періоді, жіноцтво мало одно ограничення — не могли бути жрекинями.

З удержавненням християнства, в Україні в перших десятиліттях, жіноцтво втратило дещо з своїх прав. Наприклад, до охрещення України, велика княгиня Ольга, сама християнка, була володаркою України-Руси, переважно поганської, а кількох її родичок, як Преслава Чернігівська та чотирьох інших княгинь, імен яких ми так і не знаємо, також володіли удільними князівствами, нарівні з двадцятьома князями й чоловіками.

По охрещенні України-Руси вже ні одна з княгинь не фіґурує як самостійна володарка, навіть за часів малолітства своїх синів, великих князів. Ми мало знаємо про жінок Володимира Великого й жінок його наступників і синів. По охрещенні України, жіноцтво вищих верств, втративши значення в політичних питаннях, присвятило свою діяльність справам благодійности та релігійно-моральному й навіть освітньо-виховному ділу, як також відзначилося у будівництві церков та манастирів. Такі імена як княгиня Анастасія — Рухніда, перша жінка Володимира Великого, княгиня Ірина, перша жінка Ярослава Мудрого, княгиня Христина, жінка Мстислава Великого, або й жінка Володимира Мономаха, княгиня Єлисавета, дочка Гарольда 2-го з Англії, Анна, дочка Всеволода Ярославича. За свої заслуги, вони навіть причислені до святих, православною церквою. Безумовно ,що князів наслідувало жіноцтво боярських верств, хоча ми знаємо про те дуже мало, виключаючи хіба кілька імен, такі як Преслава Полицька, з її двома сестрами, що відбула подорож в Єрусалим, в 12-му столітті, Ганна Овруцька, Теодора Ярославич-Пінська, та кількох інших. Велике число княгинь і бояринь постриглися в черниці, в монастирях ними збудованих.

Після нападу татар, життя в Україні занепало й почало відроджуватися в 14 і 15-му столітті. Князівські й боярські родини, по втраті самостійности України, по суті перейшли в стан великих поміщиків. Але і в ті часи, велике число з них не перестало діяльности перейшовшої до них, за родинними традиціями, від їх бабунь і прабабунь, дружин володарів України.

Такі імена як королева Софія, княжна Гольщанська (заходами, якої перекладено на польську мову Біблію), Юліяна й Анастасія Заславські, фундаторки перекладу Євангелії на староукраїнську мову, Уляна Кобринська, Ганна Слуцька й Анастасія Слуцька, Олена Дубровицька, Ганна Овруцька і головне, Раїна Вишнивецька, відомі своїми великими пожертвами й будівництвом церков та шкіл при церквах, а також і великими даровизнами. Анна Гойська подарувала посілости теперішньої Печерської Лаври. Єлисавета Гулевич-Лозка подарувала коштовну посілість для Братської Щколи в Києві, а Лангішівна та Корняктова, відомі своєю жертвенністю на релігійні цілі, у Львові й околицях.

Деякі з тих згаданих жінок мають також свої заслуги в тому, що перші з жіноцтва на Україні, залишили хоча й не великі праці в староукраїнському письменстві.

Принагідно можна згадати й про українських жінок на турецькому престолі: таких як Ганна Фатіма, Анастасія Роксоляна, Анастасія Повчанська, та три інших, яких імен не знаємо. Ганна Фатіма, зокрема, не тільки залишилася християнкою, будучи жінкою султана Османа 3-го, але й син її охрестився і став черцем.

В козацькому періоді, що видав неодну сотню визначних діячів і полководців, ми нажаль, не знаємо імен їх матерей, приміром — як звалися матері: Богдана Хмельницького, Івана Богуна, Нечаїв, Золотаренків та інших, про те, хто вони були й з якого роду походили. Знаємо про жінок Богдана Хмельницького, але визначною українською діячкою була лише його третя жінка, Ганна з Золотаренків. Попри великі пожертви, вона під час відсутності гетьмана Богдана, заступала його як правителька української козацької республіки. Видає універсали, мирить козацьких старшин, приймає посольства, а у часах міжусобиці, по смерті гетьмана Хмельницького, обстоює задуми й заповіти.

Також заслуговує уваги, як релігійна діячка, мати гетьмана Івана Мазепи, Марія Магдалина Калединська. В пізніші часи багато з жінок козацької старшини, ділило долю й недолю на засланні з своїми чоловіками, наприклад, Палагія й Олена Мировичі, Герцики, Ломиловські, Нахімовські, та інші жінки й матері козацьких старшин.

Кожному більш менш очитаному, відома роля гетьманші Насті Скоропадської, людини дуже енергійної, про яку історики записали, що гетьман Іван Скоропадський носив плахту, а гетьманова Настя, гетьманську булаву!

Що до організаційного жіночого руху в Україні, як ми його тепер розуміємо, то такого руху не було, бо не було спеціяльних жіночих організацій ані жіночих видань, хоча на літературному полі працювало не менш сотки більш або менш даровитих письменниць і поеток; також на театральному полі, а головно на освітньому. Імена: Ганни Барвінок, Марко Вовчок, Теофілі Романович, Олександри Єфеменкової, Олени Пчілки, Наталії Кобринської, Софі. Русової, Зоні Марії Заньковецької, Уляни Кравченко, Марії Грінченко, Ольги Кобилянської, Олександри Косачевої, Валерії Оконор, Людмили Старицької, Лесі Українки, Ганни Борисохлібської, Катерини Гриневичової, Христі Альчевської, та багато інших читаючому загалові відомі. Визначна вчена, Софія Ковалевська, крім науково-математичних праць, написала спомини й кілька повістей на українські теми шведською мовою.

Дальше заслуговують уваги, як діячки на культурно-національному полі: княжна Репніна, графиня Єлисавета Мілорадович, Марія Чикаленко, Домініка Огієнко, Ольга Петлюра.

Коли говорити про організований жіночий рух в Галичині, то найбільшу заслугу мають Теофіля Романович і Наталія Кобринська, дочки священиків. Обидві без вищої освіти, бо в ті часи уважалось, що для жінок ніякої вищої освіти непотрібно, та й з жіночих навіть середніх шкіл не було і Наталія Кобринська більш намагає самоосвітою і вчиться від старших братів. Повдовівши по шістьох роках подружнього життя, Наталія Кобринська знайомиться з Михайлом Драгомановим, який й порадив її зайнятися працею над піднесенням українського жіноцтва. Повернувшись в Галичину, вона видає перший жіночий український альманах, під назвою "Перший Вінок". В тому "Вінкові" містять свої праці, як галичанки так і наддніпрянки, включно з Лесею Українкою та її матір'ю, Оленою Пчілкою, найвизначніші письменниці того часу.

Завдяки заходам Наталії Кобринської, у Галичині засновано дівочі середні школи, а також дитячі притулки. І хоч її діяльність не була дуже успішною, то все ж таки вона проломила перший лід для жіночого руху, як такого.

Треба також зарахувати до піонерок жіночого руху в Галичині Ганну Павлик, Марію Білецьку та інших.

А в часи першої й другої світової війни, та в часи революції в Україні треба відмітити постаті жінок-героїнь, як Софія Галечко, Ольга Степанівна, Ганна Дмитренко, та тих, що були замучені наїздниками, як Віра Бабенко, Ольга Басарабова, Олена Теліга, Харитя Кононенко, Людмила Старицька-Черняхівська, та багато інших менш відомих.

В революційні часи, 17-20 х років, стали утворюватись жіночі організації й у Східній Україні, з десятками тисяч членства. Цей рух приєднував до себе жінок високих урядовців, таких як жінки генералів Драґомірових або жінка відомого О. Колчака. Цей рух занепав з утратою української державности.

Під цю пору в Совєтській Україні жіночих організацій немає зовсім.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

Постановою й фундацією ОЖЛВУ Відділ Торонто створено літературні нагороди для письменниць і письменників, або цих що хотіли б ними бути.

Проголошуємо "Літературний Конкурс". Предметом конкурсу це оповідання або повість для доростаючої молоді з героїчною тематикою з нашого **сучасного і минулого.** Герой або героїня твору повинні б бути по змозі молодого віку.

На нагороди призначено: Перша 100 долярів, друга 50 долярів, третя 25 долярів.

Надіслані твори розгляне мистецьке жюрі в складі: Ів. Петрів, Арядна Шим і ред. Б. Гошовський.

Конкурсові твори слід висилати до дня 30 червня 1961 року в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в окремо запечатаній конверті на адресу Обєднання Жінок Ліґи Визволення України: відділ Торонто з дopискою: Для Комітету Літературної Нагороди.

Women's Association
of
Canadian League for Ukrainiane's Liberation.
83 - 85 Christie St., Toronto, Ont.

ЖІНОЧИЙ КОНЦЕРТ

Монтреал, Квебек

Жіночий хор при Соборі Св. Софії взяв собі за ціль поширювати красу української пісні між чужинцями. Два роки тому хор вив'язався з цього завдання з повним успіхом своїм виступом перед Товариством Жіночих Мистців міста Монтреалю.

Цей виступ відбувся на Острові Св. Єлени, під час образотворчої вистави цього Товариства. Жіночий хор був запрошений представити перед мистцями одну галузь із кращого мистецтва, яке існує в Монтреалі й яке входить у мозаїку мистецтва і культури міста Монтреалю і Канади.

Поверх 300 присутніх осіб знавців мистецтва: артистів, малярів, музиків, були захоплені українською піснею і просили повідомити їх про дальші виступи. Подавали свої адреси, замовляли майбутні пластинки і любувалися та приглядалися чарівним полтавським строям.

Перед виступом, голова Мистецького Товариства, панна Елис Лайтгал представила диріґента жіночого хору, ВПреп. о. Мітрата В. Слюзаря, з яким вона знайома більше 30 років. Згадала про його успіхи в Монтреальських фестивалях, коли три роки підряд його мішаний хор вигравав першу нагороду в клясі чужинецьких хорів. Згадувала також про мистецькі виступи його мужеського хору "Сурма", а тепер насолоджується милозвучним жіночим хором. Згадала вона також слова мистецького судді, д-ра Стантона, який висловився так: "Він так провадить своїм хором, наче б грав на органі. Коли хор проспівав Господню молитву "Отче Наш", я відчував що дійсно молюся в церкві. А англійська пісня "**Sweet and Low**" справді була "солодка і ніжна". Це був осуд судді визначного англійського музиколога.

Крім виступів на академіях і народніх святах, жіночий хор був запрошений минулого року в місяці квітні представити українську культуру і мистецтво в Fraser Hickson Institute Notre Dame de Grace, Пан Rielle Thompson, publicity chairman, писав, що це по мистецьки вишколений хор.

Цього року жіночий хор при Соборі Св. Софії поставив собі за ціль приготовити свій власний мистецький концерт в програму якого входять церковно і народні пісні, а також і народні танки, укладу Віри Запутович, визначної української балеріни. На цім концерті виступлять також запрошені артисти — Люба Слюзар-Бавер, піяністка і Ганс Бавер, скрипак.

Цей концерт відбудеться в суботу, 18 -го лютого 1961 року в прекрасній акустичній залі, Rosemount High School Auditorium, при вулиці Beaubien. **Галина Мельник,** голова хору.

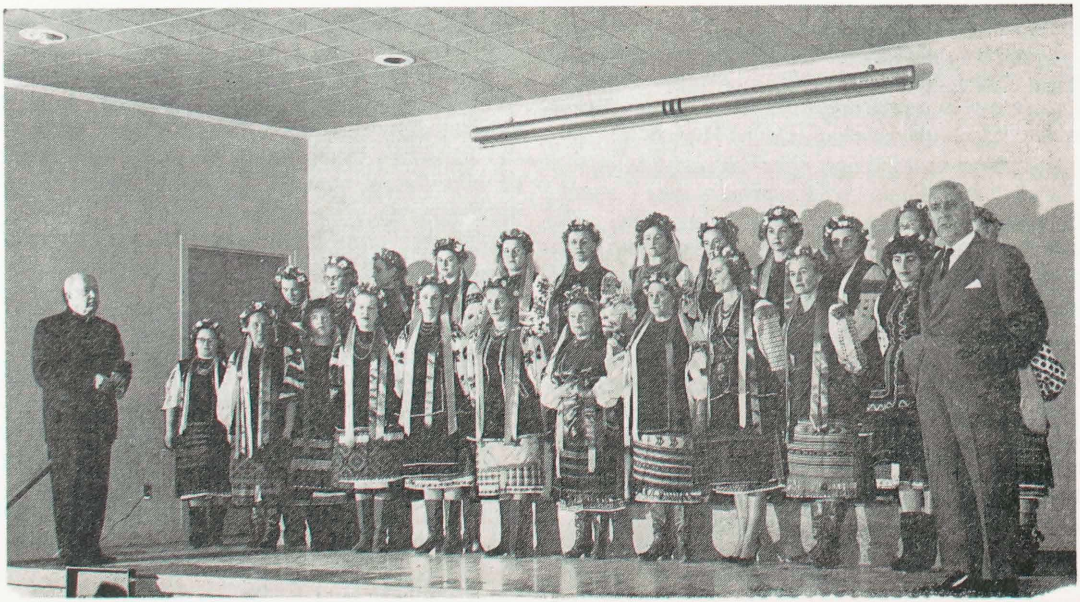

Світлина жіночого хору. Зліва його дириґент Прот. Вол. Слюзар, з правого боку — директор Фрейзор Гіксон Інституту.

Айрін Фото Студіо.

Д-р Любов Русова Ліндфорс не живе

Бл. п. Любов Русова Ліндфорс.

Ділимось сумною вісткою, що широко знана Любов Русова Ліндфорс згинула трагічно на вулиці в нещасливому випадку в Монтреалі. Сталось це 2-го листопада минулого року.

Її життєвий шлях був незвичайно багатий на ріжного рода переживання.

Предки її це шведи і французи, але нащадки її стали визначними вченими і патріотами України. Покійна побачила світ в Києві в високо-культурній родині Русових. Батько її О. Русов це професор в Києві, мати відома загалові проф. Софія Русова педагог і політичний вязень за царської Росії. Молода Любов Олександрівна від ранніх років мала велике замилування до книжки, музики на піяно і до співу. Думала теж про карєру на сцені, бо голос мала дуже сильний.

Як перша в тодішніх часах молода студентка виїздить на медичні студії до далекої Франції, до міста Монпеллє, які закінчує добрим успіхом і одержує дипльом доктора. Про ці безжурні студентські часи часто любила згадувати де в вільних хвилинах шукала розривок в спорті і залюбки їздила на менші і більші прогульки на ровері. Ще перед закінченням студій одружується вона в 1905 р. зі своїм далеким свояком Олександром Ліндфорсом, який був мировим суддею і власником великих земельних посілостей на Чернігівщині.

В подружньому житті була дуже щаслива та не дуже довго, бо вже в 1917 році тратить улюбленого чоловіка і стає вдовою з трьома малими дітьми, а саме; двома синами Олександром і Андрієм та дочкою Ніною замужем тепер Михалевич. Мимо високих студій була завжди теж взірцева господиня в домашній праці. Після смерті чоловіка працює як лікар в дуже невідрадних умовинах.

Про ті часи покійна розказувала, що був це час тифу на Україні і не було жадних середників, щоб його припинити. Часто саньми доводилося їй їхати зимою і добиватися по 30 км. і більше до хворих, яких впрост суґестією виліковувала. Це було в Алєшні в маєтку її батьків, який большевики “розкуркулили”, а також в Лубечі де покійна працювала, як районовий лікар. Звідти мусіла з малими дітьми втікати до Праги перед большевиками. В Празі не мала змоги працювати, як лікар і завдяки цьому, що мала консерваторію співу, дістала працю учительки співу при педагогічному інституті ім. Драгоманова. Багато часу посвятила тоді своїй матері проф. Софії, яка тоді тяжко хворіла і померла в 1940 р. в Празі. Проф. Русов помер 1915 року в Саратові, а похований в Києві де большевики його мармуровий пам’ятник знищили. На еміґрації Любов Русова Ліндфорс проживає в Німеччині в Новому Ульмі і Берхтсисбадені де дальше працює, як учителька музики і співу, а також дає лекції французької мови. Що одержувала за свою працю, роздавала іншим, бо здавалося їй все, що для неї нічого не потрібно. По цім боці океану проживала в своеї дочки п. Ніни Михалевич в Америці в місті Сен Поль в Міннесоті. Часто бувала в Торонті де мала великий круг приятелів, а її рухлива і вічно ділова вдача не дозволяла жити тягом на одному місці. В Монтреалі проживала покійна в домі свого брата д-ра Юрія, до якого ставилася завжди з материнською любов’ю. Саме приїхала була до Монтреалу, щоб допомогти братовій Наталії ходити біля хворого д-ра Юрія. І як же сердечно раділа, що д-рові Юрієві краще зі здоров’ям. Саме в домі п. Русових я мала щастя покійну більше запізнати. Завжди мила, добра, завжди усміхнене обличчя, голубі очі, так добре лучилися з її іменем Любов. Та скільки життєвої енергії було в неї. Після Різдва вибиралася їхати до доньки, а опісля до сина до Праги, від якого щойно 2 місяці, як повернулася, і де щойно тепер довідалася, що в воєнній хуртовині 1945 року стратила свого улюбленого сина Андрія.

“Великого дубового хреста поставила на могилі матері, п. Лідо, добре що змогла спро-

З провін. з'їзду Союзу Українок у Ванкувері, Б. К.

Провінціяльний З'їзд Союзу Українок і союзних організацій на Б. К. відбувся у Ванкувері 19 і 20 листопада 1960 р.

З'їзд відкрила голова екзекутиви, пані Г. Токарик привітальною промовою, з'ясовуючи ціль з'їзду та його завдання.

Молитву провів о. Дебрин.

Д-р Фарина — голова СУС на Канаду зложив привіт і побажання від централі СУС. Він звернув увагу на значення, завдання і вартість Союзу Українок Канади.

До президії з'їзду увійшли: Всеч. о. Дебрин, д-р Фарина, пані С. Пауш, пан В. Лака та М. Вакалюк.

Пані Г. Токарик привітала голову Союзу Українок Канади пані С. Пауш і вчепила їй корсаж. Пані Паланич зложила побажання від членок екзк. голові пані Токарик за уміле ведення організаційної праці, а також вручила корсаж.

Привіти з'їздові зложили делеґатки і представниці — пані: М. Микитюк з Вернон, Б. К. Кучер, голова жіночого товариства, Вернон, Б. К., Олександер з Вікторія, Б. К., Троян з Чиливек, Б. К., Королiцька, Валей, Б. К., Демійон, Ню Вестмінстер, Б. К., добр. В. Симчич Ванкувер, Б. К., слідував привіт пані С. Пауш, голови Союзу Українок Канади. Вона сказала, що нам конче потрібно таких нарад.

До номінаціної комісії увійшли пані: М. Ваклюк, А. Ткач, пані Мороз.

До Резолюційної комісії були вибрані: — добр. Дебрин, пані С. Пауш, пані Йонґ, та пані Клюкевич.

По звітах діяльности членок пров. екзекутиви слідувала лава дискусій, в якій взяли участь пані: І. Йонґ, М. Ґошко — національна свідомість, добродійка Дебрин — Опіка над молоддю і пані Д. Масцюх — Товариське життя в організації. Після рефератів, слідували дискусії. Дискусія була жива і цікава.

По вечері, що її приготовили членки пров. екзекутиви відбулася сесія присв'ячена сумківцям. Були це пописи красномовства.

Суддями були проф. Ґулацан, з університету в Б. К., пані С. Пауш, д-р Фарина. Учасниками красномовства були: Маруся Бонар — Валлей, Б. К., В. Микитин — Валлей, Б. К., Славко Бабюк — Валлей, Б. К., Іларіон Єленюк, Ванкувер, Р. Сташин, Валлей, Петруся Гузик — Ванкувер, Олеся Крипс — Ванкувер, Віктор Йонґ — Ванкувер, Славко Крипс — Ванкувер, Славка Найдаш — Валлей, Михайло Микитюк — Ню Вестмінстер, Олександра Шевчук — Ню Вестмінстер.

Проф. Ґулацан сказав, що учасники дуже добре вив'язалися, що тяжко було розсудити, однак рішення таке:

Молодший СУМК.

Іларіон Єленюк — перша нагорода — велика чаша і срібний доляр, Петруся Гузик — друга нагорода — середня чаша і срібний доляр, Маруся Бонар — 3-тя нагорода — мала чаша і срібний доляр.

Старший СУМК:

Славка Найдаш — 1-ша нагорода — велика чаша і срібний доляр, Мих. Микитин — 2-га нагорода — середня чаша і срібний доляр, Олександра Шевчук — 3-тя нагорода — мала чаша і срібний доляр. А всі інші контенстанти отримали по одному долярові.

могтися на нього і знову та питома усмішка.

“Пані доктор, а тепер про Вас самих хочу щось записати для якогось жіночого журнала, а я їх маю аж три.

У п. Бурачинської то сама буду, а ви напишіть про мене вже, як помру. Добре?” — І погляд д-р Любови вперто спочив на мені, навіть без її усмішки. Немов мурашки пішли мені поза плечі, бо дивлячись на д-р Любу, здавалося, що вона вічна, безсмертна, а вже хворої в ліжку не можна було собі її уявити.

Ще набираємо числа на телефоні до пані Олени Залізняк і до пані Софії Барабаш, з якими лучили покійну в Монтреалі завжди дружні відносини. Відпроваджую до автобуса д-р Любу. По дорозі умовляємося, як звичайно на слідуючу стрічу. “Як вмру то напишіть про мене, Лідо”—і з цими словами всідає пані Люба до автобуса. Ще бачу, як рукою шле мені привіт в останнє на прощання. Я стою ще довго на хіднику і думаю про мою старшу віком, а завжди молоду духом приятельку і стає мені сумно” Чого так як ніколи вона мене попрощала? Точна за 5 днів від нашої стрічі д-р Люби не стало між живими. Я не могла ніколи подумати, що аж так скоро прийдеться мені про неї писати. — Цей мій спогад для покійної д-р Люби Олександрівни нехай буде квіткою назавжди на її свіжу могилу.

Лідія Лугова

Пан В. Лака, голова ТУС, представив д-ра Фарину, голову СУС, який промовляв до молоді.

Д-р Фарина у своїй промові підкреслив завдання батьків супроти молоді, він сказав, що нам треба розуміти теперішню молодь. Шановний бесідник згадав про домашнє виховання дітей в українськім дусі і закликав молодь брати активну участь в українських товариствах, шанувати наші звичаї і народні традиції. Він сказав, що українська мова є ключем до всіх слов'янських мов.

Всеч. о. Дебрин подякував д-рові Фарині в імені СУМК за так захоплюючу промову.

Всеч. о. Костюк висловив свою радість, що молодь так гарно написалася в контесті і просив молодих, щоб прочитали книжку "Why Learn Ukrainian", яку написав проф. Симпсон.

По закінченню програми присутні перейшли до церковної залі, де мали нагоду побачити виставку мистецтва, прилагоджену відділами провінції, і оглянули також Музей. Був поданий чай заходом провінціяльної екзекутиви.

В неділю рано з'їзд почався Богослуженням. Відправляли Богослуження Всеч. оо. С. Симчич і Г. Гикавий.

По Богослуженні був спільний обід, який приготовило місцеве жіноче товариство.

При обіді зложив привіт Всеч. о. Симчич побажав найкращих успіхів. Привіти зложили: п. С. Крипс, гол. громади, П. В. Лака, голова ТУС, В. Мануша від молодшого СУМК, пані М. Вакалюк гол. жіночого товариства.

По привітах пані Токарик представила присутнім гостям проф. Гришка з Вашінґтону.

Промовляв проф. Гришко. Привітавши з'їзд, виголосив він цінну промову, яку присутні вислухали з особливою увагою. Вся українська земля, говорив прелеґент, все що є вільне, то є або тут, або порозкидане по цілім світі. Треба дбати про українське життя тут, бо чим більше на вільних землях буде розвиватися українська справа, тимбільше совєти будуть примушені числитися з українським народом під совтською владою. Проф. Гришко зупинився над теперішніми виданнями українських книжок в школах і в бібліотеках на Україні.

Згадав, що на Україні не вважала совєтська влада за відповідне видати українську Енциклопедію аж поки за 40 років не з'явилося таке видання у вільному світі поза межами залізної заслони.

Тепер совєти почали видавати Енциклопедію на Україні.

Пані Токарик висловила щиру подяку промовцеві від учасників з'їзду, і пригадує, що проф. Гришко написав книжку, яка є перекладена на англійську мову "Experiences with Russia".

По цім жіноцтво перейшло в залю під церквою на окремі наради де сесія закінчувалася вибором нової екзекутиви на наступну каденцію.

Склад провін. екзекутиви на Брітіш Колюмбію

Д. Масцюх — голова, Г. Токарик — уст. голова, П. Клюкевич — 1-ша заст. голови, М. Вакалюк — 2-га заст. голови, Р. Лебедович — рекр. секр., добр. В. Симчич — корес. секр,. О. Козловська — касієрка.

Референтки: А. Бойчук — реф. здоров'я, добр. Дебрин— культурно-освітна референтка, І. Йонґ — реф. добродійної праці.

Музейний комітет: О. Кіндрачук, Л. Митрук і К. Бабійчук.

Контрольна комісія: М. Вакалюк, Н. Воробець і О. Сироїд.

Пані Токарик подякувала за співпрацю і поґратулювала нововибраній голові, пані Д. Масцюх, а також вдекорувала корсажом. Пані С. Пауш подякувала уст. голові пані Токарик за її непохитність і витривалість, та вручила їй ланцюжок і шпильку з написом: голова пров. екз. 1960".

В неділю по обіді відбулася загальна сесія СУС, в якій взяли участь членки і делеґатки Союзу Українок Канади, і на якій виголосила цінну промову голова Союзу Українок Канади, пані С. Пауш.

Виказ жертв на організаційний фонд зложених на з'їзді у Ванкувері

По 10 долярів — відділ ім. Лесі Українки у Ванкувері, відділ ім. О. Кобилянської у Ню Вестминстер, відділ ім. св. Ольги у Вернон.

По 5 дол. — відділ Доньки України у Вікторія, відділ О. Кобилянської у Велий, пані П. Клюкевич, (подано два рази пані П. Клюкевич по 5 дол.) пані М. Паланич, пані Г. Токарик, відділ ім. О. Кобилянської в Чиливак.

По 2 дол. — пані: Мойсюк, пані А. Гуцуляк, Д. Масцюх, пані І. Йонґ, пані М. Ґошко, пані М. Вакалюк, пані О. Гомола, пані К. Киристюк, пані А. Бойчук, пані Твердун, пані А. Лазарович, пані А. Крипякевич, пані А. Пелех.

Анна Лазарович і
Анна Бойчук — секр. з'їзду.

Враження з колядування по околицях

Рік річно з приходом Різдва Христового ввесь християнський світ вітає й вихваляє Сина Божого колядами.

Під час Різдва коляда є на устах всіх вірних, — колядують по домах, церквах, колядують групово від хати до хати.

У нашім містечку, Сандавн, де населення є українського походження, коляду прийнято з належною врочистістю. Колядують всі, діти і старі. Ходять з колядою гуртки від ріжних установ.

Наше льокальне жіноче товариство, Ольги Кобилянської, від його заснування, ще не минуло одного Різдва з колядою. Завчасу запрошуємо старших дівчат, в громаді відбуваємо проби коляд, а в день Різдва, ділимося на ґрупи і йдемо в ріжні призначені сторони. Коляда є прийнята всіма, без ріжниці їх релігійної приналежності.

Цього Різдва мені припало іти колядувати поза домом, — до сусідніх осель. Дальше на схід від Сандавн нема жадного зорганізованого українського життя як релігійного так і громадського, всеж українські родини живуть тут розкинені поміж іншими народностями. Ці люди є жадні не лише коляди, але подекуди жадні розмови в рідній мові.

З різних інцидентів під час цьогорічного колядування позістались мені незабутні враження, які не раз зворушували до глибини серця. Наприклад, колядуючи в однім домі, де живуть двоє старенькиx людей, чоловік спаралізований, бачу, а йому немічному сльози так котяться, під час коляди, одна за другою по лиці, а він не в силі підняти руки, щоб обтерти. Це були сльози великої радости, а заразом і вдячности. В іншім домі господиня не могла нам надякуватись, бо вже шість років минуло, як її дім відвідували колядники. А яке щире прийняття в кожній хаті; яка гостинність, вдячність і запрошення, щоб не оминули на наступні Свята. Серед такого теплого і щирого відношення, колядники забувають про втому, підсилюються духово, здається, що могли б цілу ніч колядувати.

Відбувши коляди, відпочивши, я тепер дивлюся на майбутність нашого українського життя тут в Канаді з кращою надією. Під час Різдва я переконалась, що в кожній українській людині б'ється українське серце й живе українська душа. І доки в наших братів і сестер існує ще українське серце і душа, то не може бути жадного сумніву, що будучність наша, як народу в Канаді, який досі зумів зберегти себе, буде ще більш світлою.

Марія Т. Ілюк,
секр. відділу.

Настя Сенів

Квіти

Мабуть ніщо не дає нам так багато вдоволення як живі квіти. Квіти надаються на ріжні оказії, включно зі святами.

Ми любимо живі квіти за для їх лінії та кольору. Добірні лінії квітам дають вербові галузки з котиками, або галузки смереки чи й ялиці.

Квіти, що гарні своєю масою то є півонії, хризантеми та зінії. Знову ж такі квіти як рожі гарні своїми лініями.

Коли ж ми купуємо квіти задля їх кольору, то вони добре виглядають, коли ж ми поставимо їх вільно у вазах і щоб не були скупчені.

Коли купуємо квіти, то перш всього треба пам'ятати про кольори нашої кімнати. Квіти своїм кольором мусять гармонізувати з речами та іншими кольорами в нашій кімнаті. Також коли маємо якийсь куток в кімнаті, що виглядає темний, то дати там жовтяві квіти і вони нададуть йому ясности. Коли ж маємо сині квіти, то ставимо їх там де є багато світла.

Вази на квіти не мусять бути дорогі, але повинні мати рівні тони, не декоровані, так, що коли ми дивимось на квіти у вазах, щоб наше око спинялося на квітах, а не на вазі; варто уникати також прозорих ваз.

Коли маємо квіти з короткими билами, їх треба вкладати у мілкі вази, а котрі мають довгі, вкладати у високі.

Часто господині не купують живих квітів тільки тому, що думають, що мусять купити найменше пів тузина, щоб гарно виглядали. Купити пів тузина квітів часто коштовна річ, однак можемо купити одну, дві й три квітки і ними прикрасити дім.

Одну велику гарну квітку можна вложити у мілку вазу дуже ефективно. Також дуже гарно виглядає дві, або три квітки в мілкій вазі, до якої додати шкляну галку — одну, або дві.

Така декорація дуже гарно надається на середину стола, коли вечеряємо, або на столиках при канапі.

Дуже гарно виглядають три квітки нерівно втяті — одна вище, інші нижче.

Our English Section

Olenka Negrych

LESIA UKRAINKA'S CREDOS

In Ukrainian literature it is difficult to find the line separating literary genius and the fate of his people. It seems as though the voice of millions is heard through such mediums as Shevchenko, Franko, Lesia Ukrainka and others. Not only do the people find expression through them, but they also find in them teachers and spiritual leaders who guide them through dark and tempestuous periods of history.

Very fortunately, these literary greats appeared when the need for them was most desperate. They appeared when the people were suppressed to the extent that there was no hope of any millitary uprising against the conqueror who had sent his roots into their very souls and attempted to kill and usurp their culture.

Lesia Ukrainka appeared at a time when the culture of her people was in a precarious state. When she was only five years old (1876) the Imperial ukase prohibited the printing of Ukrainian books, except simple narratives. Seven years later she felt the effects of this law when her first poem, "Hope" had to be published in Lviv under a pseudonym in order to escape the Russian censorship.

At this early age her personal fate was united with that of her people. She fell prey to tuberculosis and was doomed to wage a life-long battle — both for her life and the life of her people.

Her poetic talent became her only hope:

"My word, no other weapon but thee have I,
We two were meant to live and not to die".

As a person gifted with poetic talent, she did not write for poetry's sake. In her poem, "Ancient Tale" she speaks of her conception of a poet's duty towards his people. A poet must never sell his talent for luxury and forget the wounds his people bear. He must serve his people and truth faithfully.

Armed with a strong sense of duty and ideals of human dignity and freedom, she entered the battlefield. She became the synthesis of physical weakness and spiritual strength. With her very life she proved that survival, be it personal or national, demands constant struggle.

Lesia Ukrainka
(1871—1913)

"I will march alone against the storm
And wait — we will match our true strength".

But in order to struggle incessantly, one must never lose hope. Starting with her first poem, hope held a foremost position in her mind. It became her leading light, her source of spiritual energy. This is perfectly illustrated in the poem "Contra Spem Spero" (I hope against hope) which suggests the poet's almost superhuman faith in hope.

To Lesia Ukrainka love of one's country and people is the ultimate goal in life. But all things have their opposites, and so has love:

"Only he is ignorant of hatred
Who throughout his life has never known love".

It is only love which could turn people from acquiescence and incite them to fight for the object in question. It is only love which can arouse in people the feeling of hatred and revenge. She suggests that the state of affairs in Ukraine might have been better:

> "Oh, perhaps this life would not be so sadly tragic
> If the fires of hatred would glow bright".

Lesia Ukrainka was interested in life and in the problems it casts upon people. Most of these problems had a broad theme and were concerned directly or indirectly with her native Ukraine. To avoid censorship, the settings of her major poems took place in other parts of the world, but the parallels between them and the existing condition in Ukraine were too obvious. This was the poet's only method of drawing her people's attention to their mistakes and giving them solutions to many national problems.

To awaken many members of the Ukrainian upper classes who had forsaken their people for personal gain the poetess wrote "Robert, King of the Scots", a poem which relates the story of the Scottish noble who won Scotland's freedom with the help of his yeomen and undying hope and faith.

Her poem "Orgey" draws another parallel between the Ukrainian - Russian relations. From its very beginnings Moscow has been sapping the learning and culture from Ukraine. During Lesia Ukrainka's time, Moscow continued this on a larger scale, but more aggressively and destructively. Many members of the educated class were assisting Moscow in this usurpation of Ukrainian culture for egoistic reasons. To Lesia culture was an intrinsic part of the Ukrainian soul and it was a crime to share it with the enemy. In this poem presenting the above situation, the Greek musician, Anteus, refuses to play before his Roman conquerors who usurp the Grecian art. When he sees his beloved wife dancing before the enemy, he kills her and strangles himself, not being able to face the ensuing death of Grecian art in the hands of the Romans.

In "The Noblewoman" Lesia lashes out against apathy at a crucial time when the country needs active help. It is a crime to enjoy peaceful times in Ukraine when the country is struggling under "Moscow's feet".

In this poem the poetess presents a concise, striking contrast between the two countries: "In Ukraine the moon shines brighter than the sun shines here" (in Moscow).

It would be unjust to pass Lesia Ukrainka's "Forest Song" untouched. Its beautiful language and delicate lyrical qualities make it outstanding not only in the Ukrainian literature, but in the world's literature as well. In it, the poetess shows us that man is happiest when he lives in accordance with his own nature, his own intuition. Lukash, the peasant, was happiest when he loved the beautiful, pure, and forgiving forest fairy, Mavka. Tragedy meets him when he succumbs to material yearnings, and abandons her. And she, the paragon of beauty and goodness, forgives him and delivers him from his madness in spite of the fact that she has betrayed herself by loving a human. In this drama the author takes us into the tender world of idealism and shows that although this sphere should make life perfect, it is often defenseless against less noble forces.

Although the works cited are just a small fraction of Lesia Ukrainka's entire literary production, they are based on ideas which appear again and again in all her works. It is as though they represent the poet's "credo": hope against all odds; strive until final victory in won; love your fatherland and be ready to sacrifice for it; love truth, justice and freedom, for these alone will give you the power to hate and fight the forces which oppose them; and above all, be faithful to what you are. If you desert your calling and your country, happiness can never be in your heart.

EDUCATION IN — THE HOME — THE CHURCH — AND THE SCHOOL

Our Ukrainian language and Sunday schools are now progressing quite successfully and it is heartening to see how determined and anxious young Canadian parents of the second and third generations of Ukrainian extraction are to give their children every opportunity of learning their grandmother's tongue. Many of these parents have themselves had very little or no formal training in the Ukrainian language and yet they appreciate the advantages and the enriched life their children will enjoy if they know an additional language, and what is more, understand the language of their church.

It is the duty of parents and teachers to encourage these children, and give them every possible assistance and co-operation in learning this second language. Many examples of keen, understanding parents can be found. Take the two Montreal families where both young parents are working. Their knowledge of the Ukrainian language is quite poor. They cannot communicate freely. Yet they have hired a Ukrainian housekeeper to look after their children and home. These parents realize that the younger the child, the faster he will learn what he hears. There are three other interesting cases in our Ukrainian community. In the case of one the mother is French. In the other two cases the mothers are German. Yet we see their children in Ukrainian and Sunday schools every week. Their children are learning three languages at once, an easy feat for a child. These parents deserve our heartiest support.

There is, however, a sad side to this story also. There are parents who cannot take the trouble to speak Ukrainian at home. "It's too much bother" they claim, and "I can't neglect my housework!" The school is expected to perform miracles in the few short hours per week. What about homework? It need not take more than fifteen minutes to help refresh a child's memory and send him off with more confidence and eagerness to a better lesson. But the reward will be immeasurable. The age-old triangle of THE HOME, THE CHURCH and THE SCHOOL working together is the only sure way to success.

The other day I read an article written in the Ukrainian Voice, by Savella Stychyshyn. It was about a ten-year old girl who painted a map of Ukraine and brought it with a History of Ukraine to school. Both my daughters enjoyed it. I proudly listened when my six-year old exclaimed, "Mother, you must teach me everything about Ukraine too, so I can tell my teachers all about its history". Incidentally, she is learning a third language at the age of six. At home she learns Ukrainian, from the TV, radio and playmates she learns English, and daily she attends a French school, where in the past three months she has mastered over 100 words. She didn't know a word of French when she started. There are at least four families in the neighborhood that I know of, who are following the same method in educating their children.

You have all heard of the mother who failed to teach her child the mother tongue "because he'll be lost when he enters English school and won't understand a word." These mothers have not heard, it seems, of the hundreds of children who have entered English school without having any knowledge of that language, yet, have graduated with high honours, winning medals, and scholarships. They did not "get lost". It took them only a few months to understand what the teacher was saying. How can a mother neglect to teach her child the mother tongue the first five years of his life? Children have more stamina than we think they have! Professor Hughes of McGill University has given his children the advantage of learning four languages at the same time, and at the earliest age. There is an example to envy, admire, and follow. Dr. Penfield of the Neurological Institute in Montreal, advocates that a young brain can master several languages with little difficulty.

FIRST CANADIAN CONFERENCE ON CHILDREN

Everyday one hears and reads of articles about child education. Panel discussions, debates, symposiums, and conferences have been arranged by educators to arouse interest in the search for solutions to the many problems which exist in the field of education. Here are a few facts that have been brought to light at the First Canadian Conference on children held in St. Adele, Quebec, last fall.

One third of all pupils drop out of schools with elementary education or less, of the remaining two thirds, only one-fifth matriculate. This is tragic in a country where the job openings for the semi-skilled or unskilled labourers are decreasing rapidly while the openings for professional and technical workers are on the increase. The high rate of drop-outs seem even more tragic when, as a recent survey in Ontario has revealed: "We realize that 85% of the students whose intelligence puts them in top quarter of the class, never finish school."

It was thought that something must be done to retain their interest in continuing on in school. Perhaps the implementation of more programs for the gifted child would help. Little was said about the students who could not afford to continue their studies. Shouldn't there be more consideration for the poor in the plans for higher education? What about our own Ukrainian youth? Scholarship should be the first aim on our list of programs. What greater aim could we have than to give our youngsters the opportunity to develop their talents? It is a crying shame that lack of funds should discourage them from pro-

КАМПАНІЯ-КОНТЕСТ ЗА НОВИМИ ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ „ПРОМІНЬ”

Наш клич — 1000 нових передплатників в новому році

Започаткована в м. січні кампанія-контест за новими передплатниками журнала “Промінь” прибирає інтенсивного руху: на місцях, по жіночих товариствах-відділах всюди йде підготовча праця, в деяких місцевостях праця в кампанії вже почалася.

Хто переводить кампанію? Заряди жіночих товариств, членство і читачі. Участь в кампанії може взяти кожний, керуючись доброю волею помогти в цьому благородному ділі. Кожний відділ Союзу одержав від централі спеціяльне повідомлення.

Кампанія ця за новими передплатниками є для нас велика і важна справа, — не менше важна, як започаткування журнала, бо виринає питання вдержання його при житті. А вдержання його при житті і далі розвій, може запевнити лише достатнє число його передплатників.

Відома в нашім народі приповідка, що “громада, то великий чоловік” — цебто це сила, що може виконувати великі діла, сила, яка у фізичному розумінні може підносити велику вагу.

Громадною силою членства Союзу Українок Канади по цілій Канаді покликано було до життя цей журнал. Членство його збудувало, членство ним і опікується. Журнал є речником нашого життя, він є голосом наших стремлінь, наших бажань, він відкриває нам двері у широ-

---

gress. Yet it happens more often than we care to admit.

There are many other problems. One of them is the weakness of the present system which forces the teacher to give material to a child that he can absorb quickly and release it at examination time. This “conformity learning” gives children a goal and the procedure to attain it and is the technique used to teach most standard subjects. “Creative learning” on the other hand gives the child an opportunity to select his own goal and discover how to get there. An increasing number of elementary schools today allow their pupils to have “free periods” for this type of learning. It was felt at the Conference that both types are needed and both are satisfying to children.

Another problem discussed was the teen-ager group. It was felt the “transition years” of 12 to 18 were the most difficult to deal with because adolescents were at the stage of starting to insist on their rights as individuals. In a sense they are a lost section of society. They feel they are not needed.

A pre-school federation was set up at the conference. Among its functions will be to conduct surveys of nursery school education, to set standards, and co-ordinate the training of the pre-school teachers. It was stated that the pre-shool years are “critical” in the development of a child.

In a discussion about the gifted child, a study showed that neither the parents nor the teachers valued high IQs as an indication of future success. Moral values, emotional stability and social skill were rated above high marks.

The conference was summed up by urging major changes in spending for child services. This is an investment designed to encourage the best use of a country’s natural and human resources that could yield “tremendous dividends” in the future.

CHILDREN’S BOOKS

Have you seen the new supply of wonderful children’s Ukrainian books that have been published recently? Gayly colored picture story books, pictures of Ukrainian festivities to color, and many others. Can you imagine a finer gift for Christmas, New Year’s or birthdays? Children are so proud to possess, a miniature library of their own and should be encouraged in this endeavor. They are so fortunate if there is a library in the neighborhood. If not, we have many opportunities to arouse enthusiastic support for the establishment or improvement of library services for children.

Do your children visit the library in your Ukrainian community? If your child is too young, do you read a story a day to this most delighted audience? These can be the most precious moments of a child’s life and of the life of a good parent.

Claudia.

кий світ, щоб ми бачили події і знали, що нам робити, журнал стає на службі громадських інтересів, на службі нашого народу і призначений для широких мас українського жіноцтва у світі.

І ніхто інший, тільки ми самі мусимо скріпити його силу, ніхто інший, тільки ми самі мусимо промостити йому дорогу до тих, які ще про його існування не знають, до тих, які з одної чи другої причини його у своїм домі ще не мають.

Ось тут голос читачок про журнал, пише пані К. Салдат з Саскатуну:

“Рік проминув скоро, пора відновити передплату на наш журнал “Промінь”, з якого ми багато скористали за минулий рік всі ті, що читаємо.

При тім я складаю видавництву щире привітання, а також співробітникам, що працюють. З Різдвом і Новим Роком засилаю побажання, щоб наш журнал “Промінь” подвоївся і почав виходити два рази в місяць — засилаю свою передплату.

К. Салдат, Саскатун, Саск.

Інша передплатниця пише:

Хвальна Редакція,

Засилаю передплату на “Промінь” на 1961 рік. Щиро Вам дякую за точне висилання. Нехай Вас Бог благословить у так важній праці для свого народу.

Параска Шосталь, Стінен, Саск.

А ми кличемо всі місцевости, кличемо членство Союзу Українок Канади, кличемо всіх наших читачок — відновіть негайно вашу передплату на слідуючий рік, бо без неї ми не в силі будемо видавати журнала, включіться в кампанію-контест за новими передплатниками так, щоб кампанія-контест до свого закінчення не тільки досягнула своєї квоти, а ще далеко пішла поза її число.

А ми певні, що зробити це можемо, що можемо покладатися на наші власні сили самостійно бо вже не в одному великому ділі ми дали доказ нашої ініціятиви і здібностей. Попрацюймо тих кілька місяців для себе, поставмо наш журнал на височину і в числі його передплатників і в його якості. З Богом до праці!

ПЕРША ЛАСТІВКА

Виказ імен, що придбали нових передплатників:

Пані М. Гавриш — Едмонтон, Алта.	12
Пані Емма Верхомин — Едмонтон, Алта.	10

(Пані М. Гавриш і пані Верхомин положили вже багато праці для журнала в м. році).

Пані Р. Сеніцька — Вінніпеґ, Ман.	2
Пані Марія Боянівська — Вінніпеґ, Ман.	2
Пані Єва Кухта — Єлов Крік, Саск.	1
Пані Л. Бурачинська, Філядельфія	1
Пані Е. Суркан, секр. жін. товариства в Стінен, Саск.	1
Пан М. Гаврисишин, Вінніпеґ	4

Виказ імен, що передплатили журнал в подарунок своїм рідним, або друзям:

Пані Ірина Талпаш, Ґилберт Плейнс, Ман.	1
Всеч. о. і добр. Ґорґіца, Вінніпеґ	2
Пані Анна Звоздецька, Санґудо, Алта.	3
Пані Д. Яндова, Едмонтон, Алта.	1
Пані Александра Тацюк, Форт Вілліям, Онт.	1
Пані Марія Попович, Васел	1
Марія Солован, Едмонтон	1
Анна Велещук, Едмонтон	1
Тетяна Куриш, Едмонтон	1
Калина Засійбіда, Едмонтон	1
Віра Демченко, Гемилтон	1
Н. Криворучко, Гемилтон	1
Анна Олексюк, Гемилтон	1
А. Титенич, Ст. Кетеринс	1
К. Ґутей, Кокрейн, Онт.	1
Т. Дяковська, Ґримсбій	1
К. Маліцька, Ричард, Саск.	1
В. Трофанюк, Йорктон	1
О. Маковська, Дніпер, Саск.	1
І. Талпаш, Ґилберт Плейнс	1
Добр. Е. Труфин, Етелберт, Ман.	1
Пані С. Ілікі, Монтреал, Кве.	1
К. Викарчук, Монтреал, Кве.	1
О. Бабченко, Монтреал, Кве.	1
Н. Шеремета, Монтреал, Кве.	1
Добр. Л. Слюзар, Монтреал, Кве.	1
відділ ім. Доньки України, Монтреал, Кве.	1

УВАГА: Число 1, 1961 року “Промінь” надруковане більшим накладом, щоб запевнити кожному новому передплатникові журнал від нового року. Ті, що працюють в кампанії, можуть запевнювати, що журнал буде висланий від ч. 1-го в цім році.

Свято відзначення членок

Йорктон, Саск.

Світлина зі Свята Відзначення: Зліва направо сидять: А. Крикливець, М. Король, А. Ягольницька, А. Кадещук, А. Ґулька, К. Яремко, А. Іванюк. Стоять: Є. Білокрила, О. Стінка, М. Дутчак, С. Стефанюк, М. Андрусів, Є. Стратійчук, А. Владійчук і П. Гарвей. (З цих А. Ягольницька, А. Кадещук, А. Ґулька і К. Яремко були відзначені в 1958 році).

В неділю 27 листопада 1960 року, заходом відділу Союзу Українок Канади ім. Олени Пчілки в Йорктоні, відбулося Свято Відзначення Членок з нагоди 25-літньої їхньої приналежности до Союзу Українок Канади. Було відзначено слідуючих одинадцять пань: Анна Крикливець, Анна Владійчук, Параскевія Гарвей, Євфрозина Стратійчук, Анна Іванюк, Марія Король, Марія Дутчак, Є. Білокрила, Оксана Стінка, Сандрія Стефанюк і Марія Андрусів.

Свято відкрила вступним словом голова відділу пані К. Процишин і попросила присутніх встати й відспівати "О Україно...". Сцена була відповідно до свята прибрана. Посередині на стіні пишалась гарно зроблена відзнака Союзу Українок Канади — смолоскип, яку виробила молода членка відділу пані Орися Лукей.

Цілою програмою проводила дальше голова відділу. В першу чергу вона покликала почесні місця всіх вищезгаданих членок, які мали бути цього вечора відзначені грамотами Союзу Українок Канади за їхню приналежність до товариства. При вході на сцену заступниця голови пані Зорян кожній членці причіплювала корсаж живих квітів. По цьому попрошено на сцену головну гостю з Саскатуну, шановну добр. С. Сенишин, яку наш відділ запросив на це свято з головною промовою. Добродійка Сенишин є головою Комітету Мистецтва й Музею, як також культурно-освітною референткою на провінцію Саскачеван. Вона виголосила відповідну до Свята добре опрацьовану промову, в якій порушила актуальні питання відносно багатогранної праці Союзу Українок Канади.

Після головної промови добродійка Бойчук відчитала пояснення до грамот, яке було вислане централею Союзу враз з грамотами. По цьому відчитанні відбулося відзначення членок. Голова товариства покликала кожну членку поіменно, а секретарка читала коротеньку історію кожної членки за час 25-ліття приналежности до Союзу Українок Канади, по чім добр. Сенишин вручувала грамоту. Присутні на залі своїми оплесками давали признання кожній членці.

По відзначенні промовляв місцевий парох о. В. Бойчук, який щиро привітав вшанованих членок і дав признання за їх віддану працю для церковно-громадського життя. Також закликав молодих жінок іти слідами старших і продовжувати започатковану ними працю. Накінці зложив їм щирі побажання, а всі присутні встали й відспівали "Многая літа".

Від церковної громади зложив побажання п. М. Трофаненко. Він також дав признання жінкам за їхню працю і закликав до дальшої праці на будуче. Дальше слідували писемні привіти, які прочитала секретарка товариства. Був привіт від провінціяльної голови жіночого товариства, п-ні Андрущак з Гефорд, Саск., і від перших піонерів-працівників йорктонської громади — дост. судді й пані Стечишин з Винярд, Саск. Пані Стечишин була через довгі роки головою нашого відділу в Йорктоні. На закінчення сказала кілька слів гол. тов. К. Процишин. Вона побажала відзначеним членкам всього доброго й подякувала всім присутнім за таку гарну участь в святі. Піснею "Де згода в родині. . .” закінчено програму цього вечора.

По програмі відзначення відбулася для всіх присутніх гарна перекуска. При гарноприбраному столі чотири найстарші членки: пані А. Ґулька, пані А. Ягольницька, пані А. Кадещук і пані К. Яремко наливали для всіх чай. Ці всі чотири згадані членки були відзначені подібним святом 25-ліття в 1958 році.

Ольга Бойчук

Відділ для дітей

ЯСОЧЧИН САДОК

За вікном сьогодні вітер, вітер — аж в кімнаті чути, як гуде. В дитячий садок давно пішли всі діти, а маленька Ясочка не йде.

Наша Яся нині трохи хвора, все кахика й носик витира. Застудилась, мабуть, Яся вчора, як ліпила бабу дітвора.

На роботу вже поїхав тато, мама вийшла й довго щось не чуть. . .

Може, Яся буде сумувати? Може, слізки рясно потечуть?

Ню! Ясюня не така вдалася! — в неї досить іграшок, ляльок. У своїй кімнаті наша Яся улаштує власний дитячий садок.

Діти будуть — лялька та ведмедик, та конячка сіра без сідла, і собачка Бум, така кумедна, що угору вухо підвела.

Ще Ясюня посадила й кицю. А вона стрибнула у куток!

— Ну й сиди собі сама під ліжком, не візьму тебе в садок.

От усі в кутку біля канапи посідали.

— Тихо, не шуміть! А чому в ведмедя чорні лапи? Мабуть, вранці їх забув помить? Зараз я будинок вам збудую із великих татових книжок і обідом добрим нагодую — дам цукерки вам і пиріжок... А тоді візьму цікаву книжку, покажу своє знайоме “О”!

Яся певна, що ведмедик Мишка хоче знати літери давно.

Потім Яся хусточку розстеле на вовнянім теплім килимку.

— Ну, лягайте, діточки, в постелю! Так і ми спимо в дитячому садку!

У куточку сплять слухняні діти: і ведмедик з лялькою, і кінь. За віконцем виє вітер, вітер, а в кімнаті тиша і теплінь.

От і мама двері відчинила і на руки Ясю підійма.

— Ой, яка ж у мене доня мила, що так добре грається сама!

ЯК ОЛЕНКА РОЗБИЛА ДЗЕРКАЛО

Вулиця була вся зелена. А серед молодої травички, у всіх ямках і калюжках, блищала снігова вода.

Недалеко від палісадника через широку калюжку було покладено кладку. На цій кладці, як на місточку, стояла Оленка і дивилася у воду.

— Оленко, ти що там дивишся? — крикнула Таня.

Оленка помахала їй рукою.

— Іди-но сюди!

Таня підбігла до Оленки і також стала на кладці.

— Дивися — дзеркало! — сказала Оленка. — Все видно!

Таня подивилась у калюжку. І справді, все видно: і небо, і білу хмаринку, і віти бузку з палісадника... І їх самих також видно — стоять у глибині Таня й Оленка й дивляться на них із води!

Таня сказала:

— Оленко, а ти можеш по кладці бігцем пробігти?

— А ти? — запитала Оленка.

— Я можу! — відповіла Таня.

Вона швидко пробігла по вузкій кладці й стрибнула на траву.

—А тепер ти!

Оленка теж пробігла й теж стрибнула на траву.

— А на одній ніжці можеш?

— Ні-і... — протягла Оленка. — А ти?..

— А я можу!

Таня стала на кладку й пострибала на одній нозі по ній через калюжу. На середині їй стало страшно — от-от спіткнеться! Та нічого, не спіткнулась, дострибала до кінця і зіскочила на траву.

— Бачила?!

—Бачила, — відповіла Оленка.

Але все-таки на одній ніжці стрибати через калюжу боялась. Тоді Таня сказала їй:

— Ану, давай разом! Тримайся за мене!

Таня й Оленка взялися за

Для наших господинь

ПОЖИВНІСТЬ КАПУСТИ

Городина — наші зелені друзі. Візьмемо звичайну білоголову капусту. Виявляється, качан капусти — це ціла комора вітамінів. Тут і вітамін С і В1, В2, РР, каротин та інші. Одним словом це не качан, а городній полівітамін.

Та не тільки свіжа капуста багата на вітаміни. Сік квашеної капусти містить вітамін С, або аскорбінової кислоти, не менше ніж цитриновий. І головно — такий вітамінний концентрат може легко приготовити кожна господиня.

Не виливайте росолу з квашеної капусти, це дуже цінна її частина. Сік квашеної капусти — не тільки джерело вітамінів: він сприяє сильному виділенню шлункового соку. А від цього краще перетравлюється, краще засвоюється організмом людини їжа.

Серед усієї ярини, першість на наших городах належить капусті. Дуже багато у неї переваг. Вона дає хороші врожаї, вона смачна і поживна.

руки і почали підстрибувати на кладці.

Дощечка гнулась і скрипіла, ніби кричала їм: "Тихіше! Тихіше! Не можу, зламаюсь!"

Та подружки сміялись, підстрибували й не слухали, що вона їм скрипить. І, можливо, місточок не витримав би й зламався... Але не встиг: Оленка оступилась та й стрибнула прямо у воду!

— Ой-йой! — засміялась Таня. — Дзеркало розбила!

Калюжа була мілка. Оленка тільки оббризкалась. Та нерухому, голубу калюжу й справді, ніби дзеркало, розбила — вогнисті бризки злетіли, як скалки. А вода скаламутилася, вкрилась брижами і все зникло: і небо, і хмаринка, й бузкові гілочки.

КВАШЕННЯ КАПУСТИ НАШВИДКО.

Захотілось вам квашеної капусти, а зготовити її восені не було коли. От тут і слід згадати про капусту швидкого квашення. І смачно і клопоту мало.

Пошаткувати головку, або дві капусти. На дно каструлі, (баняка) покласти скоринку житнього хліба, сиру почищену картоплю, наверх того дати пошатковану капусту. Як хто любить — посипати кмином. Залити все солоною теплою водою. Накрити і дати кваситись в теплому місці, а за 2-3 дні капуста готова.

Б. Биков

ЮШКА ГОРОХОВА З САЛОМ

½ фунта гороху (жовтого або зеленого)
1 фунт картоплі
2 невеличких моркви, петрушку, цибулю
Кусочок сала
1 ст. ложку муки
2 горошині запашного перцю
1 лавровий листок
1 ст. ложку дрібно нарізаної зеленої петрушки.

Горох перебрати, промити і варити до півготовности. Потім додати обчищену, нарізану кубиками картоплю і хай закипить. Тепер додати насічене дрібними кубками і злегка підсмажене коріння петрушки, моркви і цибулю, лавровий лист, запашний перець, сіль і варити до готовності. Юшку заправити злегка підсмаженим на нарізаному кубиками салі, мукою і дати покипіти ще 3-5 хвилин.

Подаючи на стіл, юшку посипати зеленою петрушкою.

МАКАРОНИ ЗАПЕЧЕНІ З СИРОМ

1 фунт макаронів
4 яйця
2 стол. ложки цукру
½ ф. свіжого сира
6 ложок масла
2 стол. ложки мелених сухарів

Макарони відварити, відцідити і дати простигнути. До макаронів додати цукор, сіль, сир, масло, добре вимішати, зложити в каструлю вимащену маслом і посипану сухарями і запікати в кухні.

До макаронів подають цукор, цинамон і сметану.

СВИНЯЧІ БИТКИ (КОТЛЕТИ) ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

1¼ фунта свинячого м'яса
Кілька грінок житнього хліба
¼ ф. сала
2 цибулі
1 ст. ложку дрібно посіченої зеленої петрушки
1½ склянки бульйону
Картоплі
1½ ст. ложки товщу для смаження картоплі
2 огірки — свіжі, або малосолені
2 зубки часнику.

Нарізану у вигляді битків свинину злегка відбити сікачем, посолити, поперчити і злегка обсмажити. Дно каструлі виложити нарізаними кусочками сала, наверх нього вкладати злегка підсмажені битки, на них — злегка підсмажену цибулю, залити бульоном і тушкувати до готовности. Готові битки укладати на шматки підсмаженого житнього хліба, полити соком, в якому тушкувалось м'ясо, посипати шаткованим часником або часниковим порошком (продається в склепах) і зеленою петрушкою.

До битків подавати смажену картоплю і огірки.

СЛАСТЬОНИ

4 склянки муки
5 яєць
2 стол. ложки масла
сметани в міру потреби, щоб тісто не було густе.

Жовтки ростерти з сіллю, додати муку, вбиті білки і сметану, все добре вимішати.

Приготовлену масу класти ложкою в гаряче масло і смажити до готовності. При подаванні на стіл сластьони посипати цукром.

„Українські страви"

РОҐАЛЬКИ

1 пачку дріжджів
½ горнятка літеплої води
1 ложечку цукру
3 горнятка муки
½ ложечки соли
3 ложки цукру
1 горня шортінґу
1 горня теплого молока
2 яєць добре вбитих
1 ложечку ванілії.

Розпустити дріжджі в пів горнятку літеплої води і додати одну ло-

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Світлина членок відділу ім. Г. Барвінок в Ошаві. Перший ряд зліва направо: Анна Сабат, Марія Семенюк, (добр.) Ю. Лучак, Оля Куць, Ґеня Маґа, Оля Горегляд, Михайлина Ґонта, Марія Костюк, Надія Стець.

Другий ряд: Вікторія Масієвич, Юлія Доброшинська, Олена Плішка, Маріянна Захаров, Оля Цибуляк, Анна Дутчак, Анна Іваськів, Єва Андрій, Орися Садова. Бракує на знимці: Марії Григоренко, Юзефи Гриців, Анни Стезин, Олі Топпінґ, Маріяни Шолдри.

Фото Марі'с Студіо.

ОШАВА, ОНТЕРІО.

Відділ ім. Ганни Барвінок

Впродовж цілого року відбулось 9 місячних зборів, 1 річні, та 1 засідання заряду. До Союзу вступило 5 нових членкинь. Окрім річних, збори переводились по домах членок, з великим числом присутніх. Між членками панує кооперація і згода, усі активно співпрацюють для одної мети, під досконалим проводом голови т-ва — пані Олі Куць. Наше жіноче товариство вложило багато праці для здобуття фондів. Улаштували осінню та весняну забаву, три вечерки, один з них на фонд журнала „Промінь". Відбулося три випродажі вживаних річей, членки приготовили дві перекуски на спортовий бенкет та вечерю для сумківців з нагоди спортового турніру.

Дві членки Союзу добровільно працюють вчительками недільної школи: пані А. Стезик і панна А. Саґат. Вибраний комітет піклується шкільними дітьми, з участю церковної громади приготовлено дарунки дітям на свято Миколая. Улаштовано Різдвяний концерт при участі недільної та рідної школи, за проводом Всеч. о. Д. Лучака та добр. Ю. Лучак. Влаштували зимову прогульку, злагодили сніданок по Св. Причасті, та літній пікнік для дітей.

Дуже урочисто виглядає уведена родина Св. Сповідь і Св. Причастя. Членки рік річно доставляють кошики-паски хворим православним пацієнтам в шпиталі і в старечім домі на Великдень. Зарядили чайне прийняття в День Матері. Учасниці товариства жертвували на памятник Тараса Шевченка. Вислали делеґатку на домініяльний з'їзд до Торонта. Репрезентували свій відділ у місцевих клюбах. Дарували ляльку в українському народному строю для льокального Госпитал Вимен Екзилері. На одних зборах уформували ближче ознайомлення чоловіків з працею Союзу.

З культурно-освітної ділянки, мали нагоду вислухати декілька промовців, між іншими доповідь п. М. Карпяка, директора одної з місцевих шкіл на тему „Виховання та навчання дітей". Дуже цікава й актуальна тема. З розвагової частини, мали: зимову прогульку, спільну гру в карти, родинний пікнік.

жечку цукру. Нехай постоїть десять хвилин.

Відтак додати сіль, три ложки цукру, молоко, шортінґ, яйця, ванілію і муку. Добре вимісити, покраяти на чотири частини і покласти до холодільника. Коли все готове до печива, вибрати з холодільника, розкачати так як на паї і покраяти на 3 цалеві квадратові кусники. Помастити масою з сливок і маку. Скручувати з одного кінця до другого. Покласти в бляшку і поставити, щоб виросли. Пекти в печі 375° якіх 20 хвилин.

Н. Сенів

Жертви зложили на: видавничий фонд журнала — 25 дол., на фонд вшанування о. д-ра Савчука — 25 дол., з'їздовий фонд — 10 дол. На церкву св. Івана 500 дол. з цієї суми закуплено гарні офірники до церкви.

Фінансовий звіт:

Приходи за 1960 р.	$1,790.79
Розходи за 1960 р.	1,098.71
В касі осталось	692.08

Заряд т-ва на 1961 рік: голова — Марія Семенюк, уступаюча голова — Оля Куць, заступниця голови — Маріанна Захаров, рекордова секретарка — Оля Горегляд, секретарка до преси — добр. Юстина Лучак, касієрка — Анна Дутчак, фінансова секретарка — Вікторія Масієвич. Контрольна комісія — М. Ґонта, А. Стезик, Ґ. Маґа.

Комітет недільної школи: Е. Андрей, Ю. Доброшинська. Телефонічний — М. Шолдра; програмовий — Ґ. Маґа, О. Садова; референтка гостин — О. Куць; господині до кухні — О. Плішка, Ю. Гриців; ком. відвідування хворих — М. Григоренко, Костюк.

Оля Горегляд, рек. секретарка

САНДАВН, МАН.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого товариства ім. О. Кобилянської в Сандавн відбулися 13-го грудня, 1960 року в Народнім Домі. Збори відкрито молитвою „Отче Наш". Уступаючі членки заряду дали справоздання та свої завваги що до праці у відділі в минулім році.

Контрольна комісія заявила, що фінансові книжки знаходяться в добрім порядку.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$707.14
Приходи в 1960 р.	995.42
Розходи в 1960 р.	883.94
В касі осталось	818.62

В протягу року товариство відбуло 11 місячних зборів та річні. Вписано було 22 членки.

Діяльність товариства представляється так: під час Різдвяних свят членки ходили колядувати, устроїли 4 обіди, займаються українською та недільною школою. Відбув окружний з'їзд СУК в нашій місцевості.

Відділ жертвував на: памятник Т. Шевченка 25 дол., на організаційний вонд СУК 25 дол., передплачує журнал, „Промінь" до шпиталю у Вайті, на стипендійний фонд СУК в Ман.; оплатив вложення електрики до льокальної церкви і помагає фінансово в добудівлі їдальні при місцевім Народнім Домі.

До заряду на 1961 рік увійшли: пані: Є. Білич — голова, В. Костинюк — заст. голови, М. Т. Ілюк — рекорд. секр., Є. Гершфілд — фінан. секр., Є. Ілюк — касієрка. Контрольна комісія: Н. Алексюк, М. В. Ілюк і В. Фещук.

Сестриці до церкви: В. Миленко, М. Ілик, Є. Гершфілд і В. Фещук.

Господині: В. Фещук і А. Соколюк.

До музею перевибрано пані М. Соколюк.

Є. Білич, голова
М. Т. Ілюк, секретарка

МИРНАМ, АЛТА.

Відділ ім. О. Пчілки

Річні збори жіночого т-ва ім. О. Пчілки відбулися 1-го грудня 1960 р., в залі під церквою. На цих зборах урядниці і голови комітетів подали звіти про цілорічну діяльність.

Відбулося 9 місячних зборів, а 3 засідань заряду.

Цього року товариство опікувалося українською і недільною школою при помочі отця пароха, як також допомагало сумківцям коли потрібно. Всяка праця що до придбання, в церкві, порядку, та почищення була виконана членкинями.

Товариство вислало делеґатку на провінціяльний з'їзд до Едмонтону.

За минулий рік членки приготовляли обіди чи вечері сім разів, не рахуючи перекусків. Відбувся обід на церковний храм, День Подяки, і коли відбулася Окружна Полева Служба Божа. Також на прохання родини бл. п. Аксенчука, товариство опікувалося похоронним обідом.

Товариство, разом з церковною громадою приготовило прощальну вечерю для п-ва К. Навальковських, які відїхали до Принс Алберт. В листопаді відбулося громадське пущення. На 28-го лютого відбулося свято Лесі Українки. Реферат виголосила пані С. Пауш.

За рік відбувалися такі культурно-освітні вечері: Л. Українки, в лютім відбулася забава в день Велентина на якім між іншим була вистава річей з проекту вишивок, які ми отримали від централі і прийняття. В березні за старанням української школи, і спільними силами громади відбувся врочистий концерт Тараса Шевченка. На День Матері відбувся концерт української школи, по якім відбулося чайне прийняття, під управою СУМК.

Під час Різдва і Великодня товариство постарало пакуночки для слабих і працівників в льокальній лікарні. Також під час цілого року членкині старалися відвідувати слабих.

28-го жовтня наш відділ мав приємність вітати в себе пані С. Пауш, голову Союзу Українок Канади під час її поїздки по Алберті.

Цього року, за старанням відділу в Мирнам постарано до церкви і парафіяльної хати речі.

Т-во сповнило свій буджет до централі в сумі 50 дол. передплачує „Український Голос" і „Вістник" для льокального шпиталю, і набуло книжок для ужитку всіх членкинь.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$ 233.26
Приходи за рік 1960	1,338.28
Розходи за рік 1960	1,128.40
В касі осталось	209.83

Заряд на рік 1961 — голова — Мілька Дубелт, заступниця голови — Ріджайна Просків, секретарка — Ксеня Ханасик, заст. секр. — Катерина Николайчук, секретарка — Лилія Ткачук. Контрольна комісія — Фялка Харук, Елисавета Ханасик, Анна Галущак. Сестриці — Ксеня Ханасик, Марія Метрунець, Катерина Мельнічук, Марія Місенчук, Оля Вольчак.

Господині — Галина Бойко, Анна Щербан, Стефанія Дутка, Ліна Яремчук, Параня Махній, Анна Галущак, Анна Котишин. Комітет до відвідання шпиталю — Катерина Шимко, Фіялка Харук, Гафія Личак.

Комітет української школи — Мілька Дубелт, Анна Щербан, і Катерина Шимко.

Комітет недільної школи — Л. Ткачук, Марія Місенчук, Добр. Н. Крищук.

Р. Просків, голова
Н. Крищук, секретарка

ТОРГИЛД, АЛТА.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори відбулися 13 грудня, 1960 р. в домі Р. Борко у присутности 20 членок. А. Томнюк переводила збори. Діяльність т-ва за минулий рік:

Відбулося 9 місячних зборів, 2 надзвичайних зборів. Т-во приготовило 4 церковних обіди — на храм, на полеву Службу Божу, на базар і у роковини Тараса Шевченка. 1 перекуска перед церковними річними зборами. 1 похоронний обід, бенкет для студентів. Продавали перекуску на торговлі. Т-во влаштувало одно бінґо, мали випродаж печива і чай — а один продаж вареників (це дуже успішне). Мали демонстрацію як виробляти паски. Пані: А. Ґорецька і Є. Мекетей демонстрували. Відствяткували вечерок Лесі Українки і О. Басарабової. Членки вітали трьох членок у нових домах. Обдарували дарунками хворих членок.

Провадили рідну школу з початкку року до Великодня, а тепер зорґанізували недільну школу, що неділі одну годину, учащає 39 дітей. Учать Л. Татарин, М. Волощук, І. Ґорецька. Вислали делегаток на з'їзд до Едмонтону. Жертвували на Червоний Хрест, поборювання недуги рака, з'їздовий фонд і фонд організаційний. Збирали на памятник Тараса Шевченка.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталося у касі	$894.35
Прихід у 1960 р.	770.74
Розходи у 1960 р.	393.48
У касі осталось	$1,271.61

Заряд на 1961 р. голова — А. Томнюк, заст. гол. М. Волощук, секр. — А. Рудницька, заст. секр. — Ю. Седляк, касієрка — Є. Дідух. Референтка преси — Л. Татарин. Комітет відвідування хворих — С. Остафійчук, Л. Якимець. Церковні Сестриці — А. Ґорецька, М. Климчук, Є. Мекетий. Господині — К. Малайко, Р. Мекетей, К. Клебак, Х. Рожак, А. Проданюк, Р. Борко. Контр. Комісія — А. Проданюк, П. Винничук, А. Ґорецька.

Анна Томнюк, голова
А. Рудницька, секретарка.

ВАТСОН, САСК.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки при Укр. Греко Православній Церкві св. Михаїла відбулися 11-го грудня, 1960 р. у домі пані Єлени Чиж. Збори відкрила пані Марія Гребенюк. Представницею зборів була пані Анна Полович, а секр. Марія Гребенюк.

Діяльність товариства: в протягу року товариство відбуло 8 місячних зборів, 3 засідань, 2 освітніх вечірки, на яких перечитувано обіжники і твори Лесі Українки. Приготовлено випродаж — 2 домашні печива, 1 базар, 1 храмовий обід і 4 похоронні обіди.

Відбулось свято Лесі Українки і Тараса Шевченка. Помагаємо місцевим організаціям: як Червоний Хрест, поборювання недуги рака, туберкольози, полійо і місцевий шпиталь та відвідування хворих. Тов. працює для місцевої церкви і викінчування церковної залі. Виповнюємо свій буджет до централі. Кожна членка набула книжку „Блискуча зоря". Число членок досить маленьке але стараємось підтримати свій відділ.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$201.51
Приходи за 1960 р.	429.82
Розходи в 1960 р.	143.69
В касі осталось	487.64

Вибрано заряд на 1961 рік пані: Анна Полович — голова, Катерина Комановська -- заст. голови, Оля Бокшован — касієрка, Анна М. Сакундяк — секретарка.

Контрольна комісія: Марія Гребенюк, Марія Жук. Господині: Анна Манчур, Марія Снятинська і Марія Жук.

Сестриці: Анна Полович, Анна Манчур і Олена Стрілець. Комітет Червоного Хреста: Оля Бокшован і Марія Гребенюк. Відвідування хворих: Анна Полович і Марія Снятинська.

Марія Гребенюк, уст. голова
Анна М. Сакундяк, секр.

МУСІДОРА, АЛТА.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відбулись 4-го грудня 1960 р. у Народнім Домі ім. Івана Котляревського. Голова, П. Єлена Гринів відкрила збори спільною молитвою. Присутніх членок було 11. Звіт діяльности здала Ольга Качмар, касовий звіт здала Марія Лизанюк.

Діяльність товариства в минулім році: жіноче товариство відбуло 10 місячних зборів, вписано було 19 членок, членки товариства улаштували концерт Тараса Шевченка, зарядили спільну Панахиду у память бл. п. Ольги Петлюри, приготовили святу Йорданську вечерю у Народнім Домі, мали два рази пирогове пущення, і мали гру у карти, розпродавали тикети на розігравку ковдри. Членки вітали у себе голову Союзу пані С. Пауш.

Членки жіночого товариства помагали продавати тикети до Окружної Ради на церковний базар і дали сніданок дітям після Святої Сповіди. Приготовили обід на храмове свято Богородиці, на пікник Товариства Просвіти, помагало у буфеті, і таксамо членки помагали у клюбі у буфеті.

Жіноче товариство жертвувало на народні цілі: на пам'ятник Тараса Шевченка 10 дол., на Червоний Хрест 5 дол. Купувало білети до провінціяльної екзекутиви, дало на церкву 80 дол., жертвувало на речи парафіяльної хати — 45 дол. у Мирнам, на з'їздовий фонд 10 дол. на дар для О. С. Савчука з нагоди ювілею 5 дол., дало на організаційний фонд 10 дол. купило книжку „Останній Пророк" 6 дол. виповнило буджет до централі.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось у касі	$257.18
Приходи в 1960 р.	709.57
Розходи у 1960 р.	608.97
В касі осталося	357.78

До заряду на 1961 рік увійшли: Єлена Гринів — голова, П. Параска Ільков — заступниця голови, П. Катерина Мандрусяк — рекордова секретарка, П. Марія Лизанюк — касієрка. Господині: пані Параска Ільков і пані Марія Костюк.

Єлена Гринів — голова
Ольга Качмар — устп. секр.

КЕМСЕК, САСК.

Відділ ім. С. Русової

Річні збори товариства відбулися 13-го грудня 1960 року. Збори відкрила голова п-ні М. Романюк та попросила Доб. К. Бублик провести молитву. Предсідницею було обрано п-ні І. Ґнип.

Секретарка п-ні С. Михасів і касієрка А. Власійчук перечитали звіт. Протягом року товариство мало 8 зборів. Улаштовано: випродаж домашнього печива, пущення, храмовий обід, успішний осінній базар, а також членкині помагали в приготуванні поминальних перекусок.

Добродійний комітет посилав картки співчуття, побажань скорого виздоровлення та відвідували членкинь під час їхнього перебування в шпиталі. Перед Великоднем членкині обдаровували мешканців старечого дому в Кемсек, писанками й овочами. Членкині брали участь в концерті на честь Т. Шевченка, на керол фестивал, та ходили колядувати.

За рік мали такі витрати: до парафіяльної хати куплено елек. кухню і фіранки, до інституту ім. П. Могили 100 дол., до церковного заряду

200 дол., до церкви куплено вакіум клінер, до оселі „Соняшний Купіль" 26 дол., до старечого дому в Кенору на фіранки 10 дол., та на інші речі. Жертвували на всі фонди та сповнили свій бюджет до централі.

Товариство опікується та підтримує фінансово недільну школу, в якій учили пані: Е. Гладун, добр. К. Бублик, П. Ґорчинська, і А. Власійчук. Завдяки цим учителькам відбулись успішні концерти на Св. Миколая і на День Матері, та при кінці учобового року мали пикнік.

Перший рік в Кемсек, діти недільної школи ходили колядувати, що було милою несподіванкою для парафіян та родичів. На цей учобовий рік недільну школу провадять пані: Е. Гладун, М. Франко, К. Горохолин, і А. Власійчук. Рідну школу вчить парох свящ. П. Бублик.

Наші дбайливі сестриці утримували чистоту й порядок в церкві. Пані Магера вишила три рушники, а пані А. Клапатюк та В. Сібастянович купили постові ризи вартости 125 дол.

Уступаюча голова пані М. Романюк і секр. С. Михасів подякували членкиням за добру співпрацю та парафіяльному заряду за їх добру кооперацію з нашим проводом. Одобрено започаткувати бібліотеку, при нашім товаристві.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. в касі осталось	$606.73
Прихід в 1960 р.	1,445.23
Розхід в 1960 р.	782.05
В касі залишилось	1,269.05

Заряд на 1961 рік: голова — С. Михасів, заступниця — Е. Гладун, секр. — добр. К. Бублик, заступниця секр. — М. Франко, касієрка — А. Власійчук.

Комітети: Контрольна комісія — І. Ґнип і Е. Заляпська. Комітет недільної школи — А. Власійчук і І. Ґнип. Комітет до перекусок — А. Великголова, М. Великголова, М. Стефанюк, А. Ахтимійчук.

Сестрицтво: А. Магера, Д. Мисинюк, К. Климчук і А. Кравченко, А. Клапатюк.

М. Романюк, голова
С. Михасів, секретарка

МЕНЗІ. МАН.

Відділ ім. Л. Українки

Рік 1960 був неменш діяльним як 1959: відбулося 9 місячних зборів. Улаштовано концерти: Різдвяний, Т. Шевченка, День Матері, Лесі Українки, і Української Школи. Відсвятковано: День Подяки з Вечірнею відправою в Н. Домі, правив Всеч. о. Мельничук, як також відбулося Свято Книжки. Уряджено — спільне свячене, храмовий обід, спільна вечеря, (восені) вечеря в День Подяки, пущення і один базар.

Жертви: до Народного Дому $125.90. до церкви $80.70, на Червоний Хрест 5 дол., на стипендійний фонд 5 дол., Марч од даймс $13.84, українську школу 29 дол., з'їздовий фонд 10 дол., „Український Голос" 5 дол.: давали дарунки хворим.

Річні збори відбулися дня 9 грудня 1960. Заряд: на рік 1961. — пані: Михайлина Чвалюк — голова, Рузя Пелешок — секретарка. Юзя Друль — касієрка. Настя П. Друль — фін. секретарка. Контрольна комісія: Юзефа Друль, Наталка Скоцеляс. Господині: Наталка Пелешок, Марія Друль і Наталка Скоцеляс. Референтка архіву Н. Пелешок. Сестриці: Р. Пелешок і М. Друль.

Рузя Пелешок, секретарка
Михайлина Чвалюк, голова

МАЗЕПА, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори товариства відбулися 7 грудня 1960 року у Народнім Домі. Дотеперішня голова через 8 років, пані Ольга Маковська відкрила збори молитвою, дала звіт діяльности товариства за минулий рік і подякувала членкам за кооперацію у протягу того часу, що вона була головою.

Секретаркою зборів була А. Ягольницька. Слідували короткі звіти: пані: Катерина Корній — касієрка, контрольна комісія Дарис Маковська, господині — Катерина Маковська, програмовий ком. — Дарис Маковська.

В протягу року товариство виконало багато праці. Відділ помагав у всіх церковних і загальних імпрезах.

Заходами товариства приготовлено концерти: на День Матерів, роковини Т. Шевченка, День Подяки, Листопадове свято на якому мали гуртовий спів і пан С. Пернаровський з Йорктону дав цікавий реферат. Улаштували один освітний вечір на якому д-р Кусий з Канори висвітлював цікаву фільму з його подорожі по Европі. Членкині в товаристві приготовили і храмовий обід і одну осінну вечерю.

В протягу року в першу середу кожного місяця членкині сходилися до дому котроїсь з членок і на тих вечорках читали обіжники, цікаві статті з „Проміня", мали маленьку розігравку і чай. Під проводом добр. Бублик недільна школа відбувається кожної неділі коли є Богослуження.

Відділ жертвував на слідуючі цілі: 10 дол. на „Український Голос" 5 дол. на організаційний фонд, 25 дол. на музейний фонд Інституту П. Могили, 5 дол. недугу рака, 25 дол. на оселю Соняшний Купіль, 5 дол. на Червоний Хрест, 5 дол. на нивидючих, 302 дол. на місцеву церкву і 140 дол. на місцевий Народній Дім, бюджет до централі 33 дол.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталося в касі	$569.25
Прихід в 1960 р.	884.97
Розходи в 1960 р.	838.07
В касі осталось	616.15

Заряд на 1961 рік: голова — Катерина Маковська, заст. голови — Адріянна Ягольницька, рек. секр. — Адріянна Ягольницька, касієрка — Катерина Корній, фін. секр. — Мілька Киба. Контрольна комісія — Дарис Маковська, Елсі Ойстрик.

Господині — Мілька Киба, Павліна Ойстрик, Катерина Кароль.

Програмовий ком. — Катерина Корній, Катерина Ягольницька, Елсі Ойстрик.

Катерина Маковська, голова
О. Маковська, уст. голова
А. Ягольницька, секр.

СНІЖОК

Із хмари спадає,
на землю злітає,
Дрібненький сніжок.

Білий-біленький,
Легкий-легенький
Неначе пушок.

Злітає злегенька,
Сідає стихенька
На землю кругом.

Усе покриває,
Усе застеляє
Біленьким рядном.

А. Г.

Вишиваний настільник

Дуже зручно можна прикрасити яворівською вишивкою чайний настільник. Ось зразок такої вишивки. Ця вишивка має дуже багатий вигляд, виконана на кремовій панамі. Вишивка уміщена довкруги краю настільника у відступі пів цаля від берега.

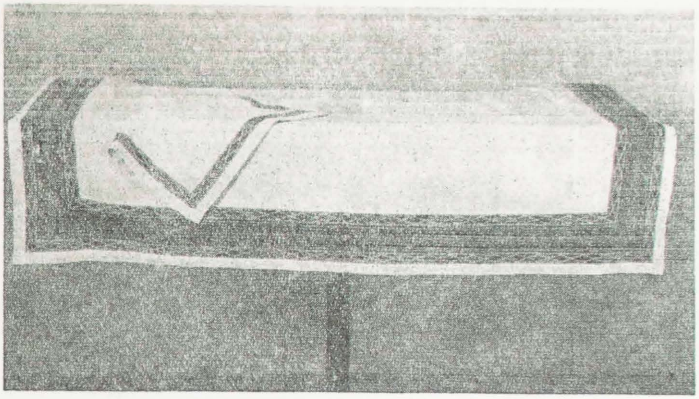

Цей взір є трохи тяжкий до виконання, тож тільки ті, що вже добре є познайомлені з яворівськими стібами можуть цю вишивку виконати якслід.

Настільник викінчений рубцем пів цаля широкий, без мережки. Розмір приблизно один ярд на один ярд.

Цей взір також надається для прекраси подовгуватої серветки, підстілки чи доріжки. Можна його також примінити до літньої суконки.

Матеріял: кремова панама або полотно (hardinger). На панамі вишивати трьома нитками, а на полотні (hardinger) чотирьма.

Взір виконаний в чотирьох красках: червона ч. 666, зелена ч. 905, жовта ч. 742, чорна ч. 310. Нитки вживати марки ДМС.

Спосіб виконання яворівських стібів подається в книжці “Ukr. Embroidery Designs and Stitches”. Цю книжку можна набути в централі Союзу Українок Канади в Едмонтоні або в музею Союзу Українок Канади в Саскатуні.

Серветка прикрашена мотивом з головного взору на настільникові.

За Комітет Мистецтва і Музею,
Софія Сенишин.

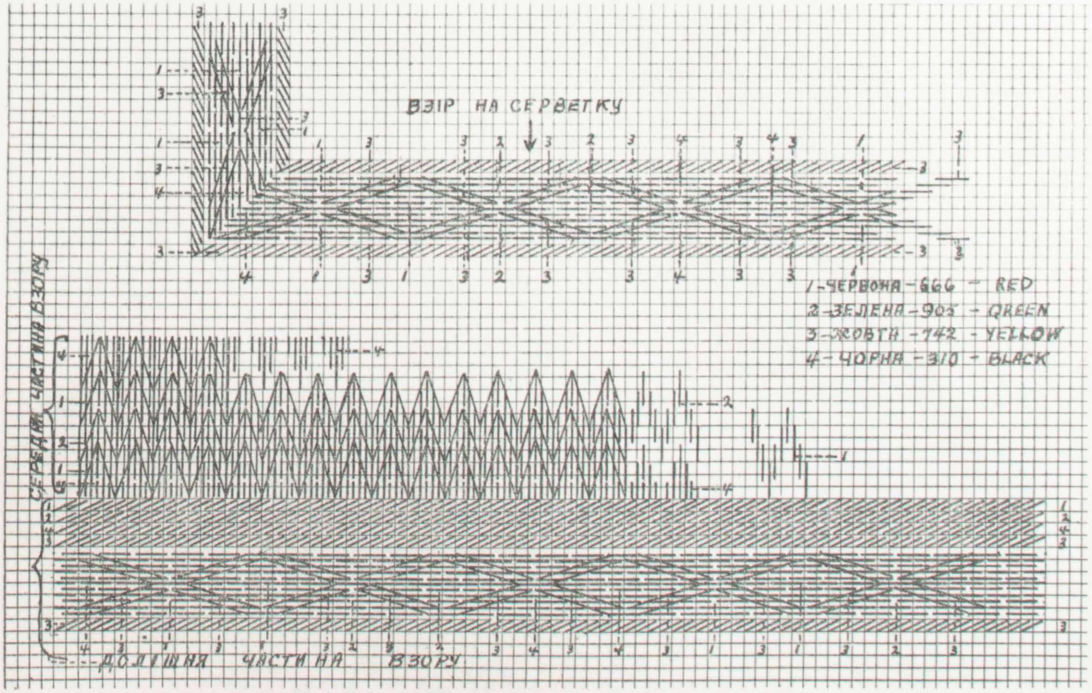

Тут подаємо взір на серветку в цілості. На настільник подаємо тільки середню і долішню частину головного взору. Горішню частину виконується так само як долішню лише в оберненім порядку кольорів і стібів.

P 22 JAN 62
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чверть століття на громадській ниві
1926-1951

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльности **“Чверть століття на громадській ниві”.** Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна **$5.00**

Леонід Білецький
Три сильветки
1951

Три сильветки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна **$1.50**

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користють з цієї книжки.

Ціна **$1.75**

UKRAINIAN
EMBROIDERY DESIGNS
AND STITCHES

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх примінення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 ріжних взірців.

Ціна **$4.00**

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
203 Union Bld. — Edmonton, Alta.